יודען געדענקט! דער קאמף געגען רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד — דויערט

NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 60 | Łódź, Wtorek, 10 marca 1936 | אדרעס: לאדז, פעטריקויער 21 טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 106. | לאדז, דינסטאג פ' תשא ט"ז אדר תרצ"ו | 14-טער יאהרגאנג

אריפגעריסן א פעטארדע אויף ב. זאזשעווסקא
צוריסען אויף שטיקער דעם פעטארדע-טרעגער
געמאכט א חורבן אין א יודישע יאטקע.—אויסגעהאקט א סך שויבען.—פאר וועמען איז די פעטארדע געווען צוגעגרייט?

אויף עק קרושא און נאווא - זאר-
שעווסקא געפינט זיך די יאטקע פון
...רש וויינשטאק. נעכטען 7 א זייגער
...ן אוונד, ווען וויינשטאק האט גע-
...אלט שליסען דאס געוועלב, האט זיך
...לוצלינג דערהערט א שרעקליכער
...יפריים.

...אין גאס איז ענטשטאנען א שרעק-
...ליכער פאניק. פון וויינשטאקס פענס
...טער זענען ארויסגעריסען געווארען די
...שרינעס און לאדענס, און אין די ארו-
...מיגע הייזער זענען אויסגעהאקט געווא-
...ען די שויבען.

ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט האט
...ויף דער גאס פארן געוועלב פון וויינ-
...שטאק'ן אויפגעריסען א פעטארדע, ווען

די פאניק איז אריבער, האט מען ערשט
דערזעהן אויף דער ערד ליגען א פער-
וואונדעטען מענשען אין א קאלוזשע
בלוט. ס'איז ארויסגערופען געווארען די
פאגאטאוויע, וועלכע האט פעסטגע-
שטעלט א זעהר שווערען צושטאנד
ביים פערוואונדעטען. ביי איהם איז גע-

ווען אפגעריסען די רעכטע האנט, ביי-
דע אויגען אויסגעבערנט, דער בויך
אויפגעריסען, אזוי אז ס'זענען ארויס די
אינגעווייטען. אין א שטערבליכען צו-
שטאנד האט מען דעם פערוואונדעטען
אפגעפיהרט אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל.
ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט איז

דער פערוואונדעטער דער 25-יעהריגער
עאוגעניוש פיאנקאווסקי, ראמאנא 16.

ווי מען איז זיך משער, איז דער פער-
וואונדעטער דער, וועלכער האט גע-
טראגען די פעטארדע.

עס זעהט אויס, אז פיאנקאווסקי איז
געגאנגען ערגיץ מיט דער פעטארדע.
ס'איז נישט בעקאנט וואו ער האט זי
געוואלט ווארפען. אויפן ארט פון פאר-
פאל זענען אנגעקומען העכערע פאר-
שטעהער פון דער פאליציייאישער
מאכט, וועלכע האבען אנגעהויבען אן
אויספארשונג. צוליב דער טובה פון
דער אויספארשונג ווערען אלע ווי-
טערדיגע פרטים געהאלטען בסוד.

היינט — צוזאמענטרעף אין פאריז
פון די פארשטעהער פון פראנקרייך, בעלגיען, ענגלאנד און איטאליען
וועלכע האבען אונטערגעשריבען דעם לאקארנא-פאקט

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

פון שטראסבורג איז מען מודיע, אז צו דער
פראנצויזיש-דייטשער גרעניץ ווערט אלץ געברענגט
ניי מיליטער. אלע קאזארמעס אין די גרעניץ-געגנ-
טען זענען איבערפולט, אזוי אז עטליכע אפטיילונגען
מוזען לאגערען אין געצעלטען.

אלע פראנצויזישע אפטיילונגען זענען אלארמ-
גרייט.

די פראנצויזישע ראדיא-סטאציעס האבען בע-
קומען א בעפעהל, אז צו יעדער צייט זאלען זיי זיין
גרייט פאר דער דיספאזיציע פון רעגירונגס-פאר-
שטייער, וועלכע וועלען אפשר יעלען רעדען פאר'ן
מיקראפאן וועגען די וויכטיגע געשעהענישען, וואס
קומען איצט פאר. פריוואטע ראדיא-סטאציעס זענען
צו דעם צוועק צוגעטיילט געווארען רעגירונגס-
קאמיסארען.

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

די האוואס-אגענטור בעשטעטיגט די ידיעה,
אז דינסטאג פריה וועט אין פאריז פארקומען א
פערזאמלונג פון פארשטייער פון די מלוכות, וועל-
כע האבען אונטערגעשריבען דעם לאקארנער אפמאך.
אין דער דאזיגער פערזאמלונג וועלען זיך בעטיי-
ליגען: דער מיניסטער אידען, דער פרעמיער וואן-
זעעלאנד און אמבאסאדאר צערוטי.

מחמת דער דאזיגער פערזאמלונג, וואס וועט
פארקומען דינסטאג אין פאריז, איז דער צוזאמענ-
טרעף פונם קאמיטעט' פון 13 אין זשענעווע, וואס
האט געזאלט פארקומען דעם זעלבען טאג — אפ-
געלייגט געווארען אויף מיטוואך.

לאנדאן, 9 (ספ. טעל.)

די פרעסע פון פערשידענע ריכטונגען פאדערט
אויף די רעגירונג ערנסט צו בעטראכטען די דייט-
שע איניציאטיווע, וואס איז אויסגעדריקט געווארען
אין היטלערס רעדע. „זאנדעי דיספעטש" שרייבט:
„היטלער האט מיט א שווערד איבערגעשניטען דעם
קנויל פון פראגען און חשנעווער מיספערשטענדני-
שען".

לאנדאן, 9 (ספ. טעל.)

אין שייכות מיט היטלערס אנקינדיגונג וועגען
דעם „סימבאלישען" ארייננמארש פון מיליטער, האט
מען דא גערעכענט, אז נאר איינער, אדער צוויי באר-
טאליאנען וועלען אריין אין חער „זאנע". דאס בע-
ווייזען אבער דעם שטח דורך אנ'ארמעע, וואס צעהלט
איבער 25.000 זעלנער צוזאמען מיט א צאהלרייכער
ארטילעריע און עראפלאנען, האט געמאכט אין לאנ

דאן דעם איינדרוק, אז עס איז שוין ווייט נישט קיין
„סימבאלישער ארייננמארש".

בערלין, 9 (ספ. טעל.)

דער ענטפער פון דער פראנצויזישער רעגירונג
אויפ'ן דייטשען מעמאריאל האט ארויסגערופען א
קאנסטערנאציע אין די דייטשע קרייזען, און האט
אויך איבערראשט די בערלינער דיפלאמאטישע קריי-
זען. מ'האט זיך, אמת, גערעכנט אויף דער
נעגאטיווער שטעלונג פון פראנקרייך אין בעצוג צו
דעם קאנצלערס פראפאזיציעס. מען האט זיך אבער
נישט פארגעשטעלט, אז די שטעלונג זאל פרעציזירט
ווערען אויף אזא משונה'דיגען אופן, און נאך הערצו
אונטערגעשטראכען ווערען דורך דער רעצידירטער
און הארבער רעדע פון סארא.

אין די פאליטישע קרייזען ווייזט מען אן אויף
דאס גרויסע אחריות, וואס פראנקרייך נעהמט אויף
זיך, אפווארפענדיג היטלערס פראפאזיציעס.

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

דער אויסערן-מיניסטער פלאנדען האט היינט
אפגעהאלטען א געשפרעך מיט'ן פוילישען אמבא-
סאדאר כלאפאווסקי, אין שייכות מיט דער געשפאנ-
טער לאגע. עס בעשטעטיגט זיך, אז די פוילישע
רעגירונג האט בדעה צו דערהאלטען די התחייבות'ן
וואס פליסען ארויס פון פויליש-פראנצויזישען בונד.

פלאנדען האט אויך אויפגענומען דעם סאו-
וויעטישען אמבאסאדאר פאטיאמקין, וועלכער האט
אפיציעל בעשטעטיגט זיין פריהערדיגע פריוואטע
דערקלערונג, אז פראנקרייך האט פערזיכערט די
אונטערשטיצונג פון מאסקווע, אין דער אקציע,
מיט וועלכער זי וועט ענטפערן דייטשלאנד פאר'ן
פערנעהמען די דעמיליטאריזירטע סטרעפע.

בערלין, 9 (ספ. טעל.)

אויף ווילהעלם-שטראסע איז היינט אנגעקומען
א דעפעשע פונ'ם סעקרעטאריאט פון דער פעל-
קער-ליגע, וואס איז מודיע וועגען דעם צוזאמענ-
רופען די ליגע אויף דער אויפפאדערונג פון פראנק-
רייך. לעת עתה האט נאך דייטשלאנד דערויף נישט
געענטפערט. מען איז זיך משער, אז די דייטשע
רעגירונג וועט קיין זשענעווע נישט קומען.

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

דער אביסינישער געזאנדטער אין פאריז, האט
איבערגעשיקט צו דער פעלקער-ליגע א נאטע,
אז אויפ'ן אפעל פונ'ם קאמיטעט פון 13, איז אבי-
סיניען גרייט תיכף אנצוהויבען אונטערהאנדלונגען
אין גייסט פון דער פעלקער-ליגע

סטודענטען-דעמאנסטראציעס
אין ווארשאווער פאליטעכניקום און היבער האנדעלס-שול

ווארשא, 9 (טעלעפאניש)

אינם פאליטעכניקום האבען זיך היינט פערזא-
מעלט אנ'ערך טויזענד סטודענטען, וועלכע האבען
דערקלערט, אז זיי וועלען נישט פערלאזען דעם בנין
און דארט בלייבען הונגערן, כל זמן עס וועט נישט
רעדוצירט ווערען דער שכר לימוד.

אויך אין דער הויפט האנדעלס-שול איז
פארגעקומען א דעמאנסטראציע וועגען דעמזעלבען
ענין. דעם אסיסטענט פונם פראפ. יאררי, ה' רעגולי-
סקי האבען די סטודענטען בעווארפען מיט אייער
און אין זאל אריינגעשלידערט עטליכע רויך-ליכט.
פיזמאנג האט מען די לימודים איבערגעריסען, און
פארן בנין פון דער שולע איז געקומען פאליציי.

די לימודים זאלען היינט בענייט ווערען.

מיר דערוויסען זיך, אז אין רעזולטאט פון דער
מיניסטעריאלער קאנפערענץ, וואס איז פארגעקומען
שבת, האט מען בעשלאסען ארויסצוגעבען אנ'אויפ-
רוף צו די סטודענטען, אז זיי זאלען זיך בערוהיגען.

די אקאדעמישע „בראטניא פאמאץ" האט נעכ-
טען אויסגעקלעבט אין די נאסען אנ'אויפרוף, וואס
טאדעלט די געשעהענישען אין אוניווערזיטעט.

די ראקטוירים - קאמער האבען בעשלאסען קר-
מען צו-הילף די סטודענטען - מעדיקער און אסיג-
נירען פאנדען אויף דרינגענדע הילף פאר א טייל
מעדיקער.

אונזער ווארט
בעליידיגונג

ווי בעקאנט האט די פערוואלטונג פון „אגודת
הרבנים" בעשלאסען אנצוקלאגען דעם גלח טשע-
טשאט אין געריכט פארן בעליידיגען די יודישע רע-
ליגיע.

ס'הייסט — אפגעטון אל-דאס-מעגליכע: אפגע-
שלאגען אלע שוועלען, אנגעקלאפט אין אלע טירען
און טויערען (אפילו אין די שערי רחמים!) און איצט
איז נאך אויסגעבליבען צו דערליידיגען בלויז די
בעליידיגונג, וואס עס האט טורם געווען דער עקס-
פערט.

דא, הייסט עס, וועלען מיר קיהלען אונזער טיפען
צער און צארן, אונזער עמפערונג, און מיר וועלען
זיך בערוהיגען אין אונזערע גערעכטע טענות און
תביעות צו דער גרויסער וועלט, וואס בעהאנדעלט
אונז ערגער, ווי פאריער-פערברעכער.

דאס זאל אונז בעפרידיגען?!

צי קאן מען זיך אבער בעליידיגען, ובפרט אין
דעם דאזיגען פאל, ווען די „אגודת הרבנים" שטעמ-
פעלט דעמזעלביגען „עקספערט" מיט דער גאנצער
ערנסט און אחריות, אלס עם הארץ אין די רעליגיע-
זע יחדישע ענינים, וועלכער קען נישט די העברעאי-
שע און אראמעאישע שפראכען, קען נישט לעזען
אין ארגינאל קיין שום טעקסט פון תורה און תלמוד
דער בעליידיגונג גופא, ציפאר דער איגנאראנץ, מיט
און פערלאזט זיך אויף בכיוון פעהדרייטע אויסטיי-
טשונגען און בייזע פאלסיפיקאטען.

צי דארף מען זיך קלאגען און אנקלאגען פאר
דער בעליידיגונג גופא, צי פאר חער איגנאראנץ, מיט
וועלכער עס איז געווען כאראקטעריסטיש די טרויע-
ריגע אינספיראציע און בעשלוס פון דער ערשטער
געזעצגעבערישער אינסטאנץ — פון דער ארמינים-
טראטיווער קאמיסיע.

און — סוף כל סוף — הארף דאך נאך פעסט-
געשטעלט ווערען אזא קלייניגקייט, ווי ווער האט
משפיע געווען, ווער האט אויסגעאיבט א דרוק:
דער „עקספערט" אויפ'ן פארזיצער דוך, צי דער דא-
זיגער נארנישט הייליגער דוך אויפ'ן „עקספערט".

און וואס איז עס בכלל פאר אונז, ס'ארע פנים
האבען עס אין אונזער אומגליקליך לעבען די כל'ער-
ליי „אינדיווידועלע" בעליידיגונגען פון אזעלכע, צי
אזעלכע, ציווילע צי צעווילדעוועטע, גייסטיגע, צי
גייסטליכע בעליידיגונגען בעת מ'האלט אונז אין איין
פאטשען אין פנים, אין איין ווארפען אונז דעם נט
פאר די פיס, אין איין מאלטרעטירען, און פערפינ-
סטערן און פערוויסטען אונז און זיך דאס לעבען.

וואו איז עס בכלל די עלעמענטארע שהרע און
מענשען-ווירדע, וואס מענש דארף האבען צו מענש
און פאלק צו פאלק?!

צו די אומצעהליגע בעליידיגונגען און נגישות
איז צוגעקומען נאך איינע — איז מילא.

א כלל איז, אז די בעלידיגער ווערען אין דער
ווירקליכקייט מעהר געטראפען, ווי די בעליידיגטע.
אויב זייער אמת איז גערעכט!

ב.

טאג-טעגליך
די סיבה

די דייטשע און פראנצויזישע מיליטערישע טרו-
...ן האבען אריינמארשירט אין דעם אויפער-רהיין-
...גביט, און די זעלנער - טריט האבען מיט א פינ-
...סטערען עכא אפגעהילכט אין דער גאנצער וועלט.

...מיר הערען די אונטערערדישע קלעפ פון אנ-
...קומענדען מלחמה - קאטאקליזם, און די פאליטי-
...ש „סייסמאגראפען" אזוי צו זאגען פון דער גאנ-
...צער וועלט פערצייכענען — פאניק.

וואס איז געשעהן?

געשעהן איז נישט איינענטליך קיין שום אי-
...בערראשענדע זאך, ווען מען זאל ניכטער און געלא-
...סען בעטראכטען דעם קורצען אבער שווערען שטי-
...ל-גאנג פון דער דייטש-נאציסטישער טרויעריגער
...געשיכטע, — דאס פינסטערסטע בלעטל אין דער
...וועלט-געשיכטע בכלל! — עס זענען קיין שום אומ-
...ערוואַרטעטע נייע פרטים נישט פארגעקומען אין דעם זיג-
...מארש פון די מאדערנע הונען, און אזוי ווי עבירה
...גוררת עבירה, אזוי זענען נאך די ערשטע — לויט
...אנגענומענע אינטערנאציאנאלע, צווישענמלוכה
...כללים און פרינציפען — „איבערשרייטונגען",
...געקומען מיט זייער אייזערנער לאגיק און קאנסעק-
...ווענץ — די ווייטערדיגע, און אויך דער איצטיגער
...געצטער (?) דורכברוך פונם לאקארנער-טראקטאט.

...ווארום וואס פארא ראליע עס שפילען אין דער
...היינטיגער תקופה דיפלאמאטישע אפמאכונגען, אפ-
...געמאכטע פאקטען, טראקטאטען און ווי זיי הייסען
...גאר אנדערש — דאס האט אונז דאס „נייע"
...דייטשלאנד געוויזען מיט א ביישפיללאזער רעאליטעט:

אינטערנאציאנאלע רעכט? אינטערנאציאנאלע
...פערפליכטונגען? אינטערנאציאנאלע אפמאכען?
...פאר-ווערטער, פאר-ווערטער, אבער פאר אונז זענען
...וועלכע נאאיווע זאכען נישט געשריבען! פאר אונז
...איז עס נישט גערעדט — נאר געפילען! טויג עס
...אונז, און אויסשליסליך נאר אונז — זענען מיר אין
...דער פעלקער-ליגע; טויג עס אונז נישט — זענען
...מיר נישט אין דער פעלקער-ליגע. און דער ערשטער
...תנאי פון „טויגען" איז, אז חער „איבער אלעם און
...איבער אלעמען, און איבער גאר דער וועלט" מוז
...אנגענומען ווערען אלס א חוק ולא יעבור.

פון דער דאזיגער איינגעוואורצלטער קרענק, פון דער
...דאזיגער גרויסען - וואהן-איינבילדונג, וועלכע מאכט
...איצט אדורך דעם איבער 40-גראדיגען קריזיס, וועט
...גארנישט לייכט זיין פטור צו ווערען, און בפרט דער-
...פאר, ווייל דאס צוזאגנסהעמהעל פון דעם שווערען
...פאלק-חולה איז באציינענט צוטעבונדען געווארען
...בלויז מיט פאפירענע שפאגאטלעך פון טראקטאטען
...און נישט מיט פעסטע שטריק ביז צום געזונד-ווער-
...ען — ביז צו ווערען פאלק צו פאלק און מלוכה צו
...מלוכה געליך.

ווארום — השמים שמים לה' והארץ נתן לבני
...אדם, און נישט — צו צעווילדעוועטע פערזעהע-
...נישען!

ב.

קיינער אין ענגלאנד וועט נישט מוחל זיין

די איצטיגע האנדלונג פון דער דייטשער רעגירונג

דערקלערונג פונ'ם מיניסטער אידען

לאנדאן, 9 (ספ. טעל.)

די היינטיגע זיצונג פון פארלאמענט איז פארגעקומען ביי אן'איבערפולטען זאל. דער דיפלאמאטישער קארפוס איז געקומען כמעט אין קאמפלעט.

צום אנהויב פון דער זיצונג האט דער מינ. אידען דערקלערט, דאס אין דעם געשפרעך מיט'ן דייטשען אמבאסאדאר האט ער פעסטגעשטעלט, אז די דייטשע אקציע אין אויבער־רהיין בעדייט אנ'עובער־זיין אויף א טראקטאט, וואס איז אייגענוויליג געשלאסען און אונטערגעשריבען געווארען. אויף דער גאנצער עפענטליכער מיינונג פון ענגלאנד האט די דייטשע אקציע געמאכט א זעהר שלעכטען איינדרוק. דורך דער אקציע ווערט שטארק קאמפליצירט און בעשווערט די אינטערנאציאנאלע סיטואציע. זי, די אקציע האט אין א בעדייטענדער מאס ארונטערגעריסען דעם צוטרוי, בנוגע די התחייבותין, וואס דייטשלאנד וואלט געוואלט להבא אויף זיך נעהמען. קיינער נישט אין גאנץ ענגלאנד איז זיכער נישט ביכולת מוחל צו זיין דעם דאזיגען שריט, וואס גיט א שווערען קלאפ דעם פרינציפ פון שאנעווען טראקטאטען. אויב אין דער צייט, וואס עס איז נויטיג צו פארשען די נייע סיטואציע וואלט געגען פראנקרייך אדער בעלגיען געמאכט געווארען א וואס'ער נישט איז אטאקע, וואלט ענגלאנד געהאלטען פאר א פונקט פון איהר כבוד זיי צוהילף־צו־קומען.

די רעגירונג פון גרויס־בריטאניען וועט בעטראכטען דעם קאנצלער היטלער'ס פראפאזיציעס מיט דער גאנצער אביעקטיוויטעט.

די איבעריגע רעדנער, ווי דער ליבעראלער דעפוטאט סינקלער און סעמועל האאר האבען זיך סאלידאריזירט מיט'ן מינ. אידענ'ס שטעלונג אין דעם ענין.

סאמועל האאר האט צ.א. געזאגט: — די האנדלונג פון דייטשלאנד איז א פעהלערהאפטע, איך וואלט אפילו געזאגט — א פערברעכערישע, אבער איך וויל נישט בענוצען קיין שארפע ווערטער.

1 סימבאלישע זלאטי אויף ארויסצושיקען די יודען פון פוילען

אזא פארשלאג האבען אריינגעטראגען די ענדעקישע ראטמענער אין פעטריקאווער שטאט-ראט.-פארלאג צו פערביטען די יוד. שחיטה-אפגעווארפען

פיעטרקאוו, 9 (יט"א טעלעפאניש)

אויף דער לעצטער זיצונג פון פיעטרקאווער שטאט־ראט, האבען די ענדעקעס אריינגעטראגען א פארשלאג. אריינצוטראגען אין בודזשעט 1 סימבאלישען זלאטע, אויף ארויסצושיקען די יודען פון פוילען.

דער פאריצער (א פעפעסאוויעץ) האט ערקלעהרט, אז דער פארשלאג איז א ווזיוויליגער, און שטעלט דעריבער דעם פארשלאג נישט צו דער אפשטימונג.

די ענדעקעס האבען דאן אריינגעטראגען א צווייטען פארשלאג, צו פערבאטען די יודישע שחיטה.

דער פארשלאג איז מיט א מעהרהייט שטימען אפגעווארפען געווארען.

לעצטע דעפעשען

ווילנע, 9 (יט"א טעלעפאניש)

ענדעקישע כוליגאנעס האבען געווארפען א באמבע מיט א מעכאנישען זייגער אויף א [...] וואו ס'איז פארגעקומען א פורים־[...] באמבע איז בעצייטענס בעזייטיגט געווארען.

שפעטער זענען די כוליגאנעס בעפאלען [...] אויף דער מיצקיעוויטש־גאס און געשלאגען [...] רצח.

דווינסק, 9 (יט"א טעלעגראפיש)

אין דער לויה פון ראגאטשאווער [...] זיך בעטייליגט א ריזיגער עולם. ס'זענען [...] פיל רבנים. זל"ז יודישע געשעפטען [...] בעשלאסען. אין דווינסק איז בעשטימט [...] 7־טאגיגער טרויער.

אמסטערדאם, 9 (יט"א טעלעגראפיש)

די אוניווערזיטעט אין גרינגען וועט [...] בעטייליגען אין די היידעלבערגער [...]

פאריז, 9 (יט"א טעלעגראפיש)

פרעזי. ווייצמאן איז בייגעכט [...] קיין לאנדאן.

אונזער ח' מיטגליד פון דער רעוויזיאנס־קאמיסיע

ה' ברוך ווארכיוועקער

צוליב'ן טויט פון זיין אונפערגעסליכען ברודער

יחזקאל נ"ע

דריקט אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל

די פערוואלטונג

פון דער נאכט־פאנאטאריע ביי „לינת הצדק"

אונזער ח' מיטגליד פון דער רעוויזיאנס־קאמיסיע

ה' ברוך ווארכיוועקער

צוליב'ן טויט פון זיין אונפערגעסליכען ברודער

נ"ע יחזקאל

דריקט אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל

דאס פערסאנאל פון דער נאכט־פאנאטאריע ביי „לינת הצדק"

גערענקט, שטשעשליווי ביי

א גרויסער אויסוואהל פון

אריגינעלע בילליגער און טאמאשאווער סחורות

אויף אנציגער און פאלטענס

פון די בעסטע קוואליטעטען ווי פון פערשידענע רעשטען

מיט 30% בילליגער

קומט און איבערצייגט אייך

R. Szczęśliwy

לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5

טעל. 156-09.

געדענקט פראנט II שטאק.

לאדזער יוד. לאקאטארען און סובלאקאטארן־פאריין

געפינט זיך

אויף פיעטריקאווער 31 [...]

טעלעפאן 264-38

דער סעקרעטאריאט איז מעגליך [...] פון 6 ביז 9 אוונט. ס'ווערען [...] ביטעס, ערטיילט עצות, [...] סכסוכים און געפיהרט [...] און עקסמיסיע־פראצעסן.

Dr. med.

W. ŻADZIEWICZ

ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און קעהלקאפף־קראנקהייטען

Piotrkowska 164, tel. 125-26.

נעמט אן פון 5–8 אוונט.

Dr. med.

J. Nadel

ספעציאליסט פון אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען

אבדזשעיא 4, טעל. [...]

נעמט אן פון 10–12 און פון 5–7 [...]

ווארנונג

פון טריפה'נע שחיטה!

אין דער יאטקע פילסודסקי־גאס 54 ווערט פערקויפט טריפה'נע שחיטה פון דעם שכו ציטרינאוויסקי, קאמיענא 1, וועלכער איז כסדר מכשיל הרבים מיט זיין שחיטה, וואס איז נבלה וטרפה.

היט זיך פון דער יאטקע פילסודסקי־גאס 54 און פון ציטרינאווסקי, קאמיענא 1.

ט"ו אדר תרצ"ו

ועד הרבנים לעדת לודז

תחת השגחת הרבינאט דפה לאדז!

קמח של פסח

שוין ווערט די איינציגע מיהל אויף לאדז געכשר'ט אונטער דער שטרענגער אויפזיכט פון היגען רבינאט. אונזערע ג. קונדען וועלען זיך ווידער איבערצייגען, אז דאס שענסטע און בעסטע זעקעל מעהל אויף מצות בעקומט מען נאר ביי דער פירמע

„עלעקטראמלין"

לאדז, זאקאנטנא 47, טעל. 147-40

וועלכע איז פעראנטווארטליך פאר די רעיעלע און פינקטליכע ליפערונג. פערקוקט אייך נישט אויף די פראווינצער מציאות, וואס שטעלען אייך צו מעהלעו, וואס אויף חמץ קען עס נישט גילטען פאר גריזען־מעהל און פאר דעם גראשען בילליגער ביים איינקויף דערלעגט איהר מעהר ביי דעם מצות־פערקויף. נאר קומט שוין און בעשטעלט פערזענליך אדער דורך טעל. 147-40.

די איינציגע מיהל שוין געכשר'ט.

בעמערקונג: די ליפערונג פאר דער פראווינץ קומען מיר נאך די פערלאנגען פון קויפער. מיט אכטונג

Firma „Elektromłyn"

Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.

שייטלען

ביי קערש.

סקווערא51

מיט פאריזער פרינדן און פערטיגע שייטלען

פענסיאנאט

„NICEA"

אין קאלומנא,

פיעטריקאווער 7/9

נעמט אן בעשטעלונגען אויף פסח

שטרענג כשר!

אינפארמאציעס אויפ'ן ארט.

צו זעהר מעסיגע פרייזען.

געדענקט דעם אדרעס!

פאר גאלד,

בריליאנטן, בישוטעריע

און לאמבארד־קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

אילידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

Dr. I. SILBERSTROM

Kilińskiego 127

ספעציעל־ארצט פאר הויט, וענערישע און געשלעכטס־קראנקהייטען

קווארץ־לאמפ, — ראדיקאלע בעזייטיגונג פון איבריגע האר.

נעמט אן פון 4–8 אוונט.

Dr. med.

L. TENENBAUM

אקושער־גינעקאלאג

פילסודסקיעגא 15,

טעל. 206-75.

נעמט אן פון 8–10 פריה און פון 4–8 אוו.

אויערען, נאז און האלז קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועקס אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטאריש פון 9–2 און פון 4–8 אוונט.

ביי דער קליניק איז טעטיג

ארענטגען־קאבינעט

פאר דורכלייכטונגען און אלערליי פאטאגראפיעס

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין־קראנק.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעמט אן פון 9–11 און פון 6–8 אוונט

קרן-היסוד

לאדז.

קינא „קאפיטאל" זאוואדזקא 16

היינט, דינסטאג, ד. 10/3, 10 אוונט צוליב דער פייערליכער פרעמיערע פון ערשטען ארץ־ישראל'דיגען קלאנג־פילם

„דאס צוגעזאגטע לאנד" וועט ארויסטרעטען מיט א רעדע אויף ד. ט.:

„צו א ניי לעבען" דער דירעקטאר פון קרן־היסוד אין ירושלים,

דיכטער ליב יפה

בילעטען צו בעקומען אין ביורא פון קרן־היסוד, שרודמיעסקא 29 און ביי דער קאסע פון קינא „קאפיטאל"

אכטונג — פון — בעזיצער אגראניטשניקעס!

דער יודישער אינוואלידען־פעראיין מאכט בעקאנט, אז איצט צאהלט זיך די רויטע קוויטעס און בעט איינצוצאהלען נאר אויף די פאלגענדענע אדרעסען: אינוו.־פעראיין צעגעלניאנא 25, איצקאוויטש, וואלבארסקא 19, קרעל, לאגיעווניצקא 7, סאסנאווסקי, פאדזשעטשנא 7, לאנדאו, פולנאצנא 4, ווינטער בזשעזשינער 31, גראפשטיין, זגערזשער 66, ראטשטיין, פרעזניצקאנער 40, קרעל, אלטער מארק 7, מאליניעצקי, מלינארסקא 11, קיטשינסקי, לימאנאווסקי 13, ניעדזוויעצקי, זגערזשער 12, וויינבערג, קעלמא 23, טלוצקי, דרעוונאווסקא 16, קליימאן, גרינער מארק 10, ליטמאנאוויטש, בזשעזשינער 7, ראדניק, זשגאווסקא 1, מאראקא, דלגא 15, ראדזשיל, 11 ליסטאפאד 49, בלומענשטיין, גדאנסקא 22, קליינמאן, קילינסקי 29 b, רעדליס, אל. 1 מאי 41, לייפציגער, פאמארסקא 11, ל. פרענקעל, לוטאמירסקא 8, שטיצקי, זשיראווסקא 18, ח. קופערמאן, פילסודסקיעגא 39.

מיט אכטונג

יודישער אינוואלידען־פעראיין

צעגעלניאנא 25.

זעלטענע איינקויפס־געלעגענהייט!

זעלטענע געלעגענהייט!

ליקווידאציע־פערקויף!

צוליב ליקווידאציע

פערקויפט אויס דאס בעקאנטע טוך־ און קארט־געשעפט פון

H. WŁOSKI

לאדז, 3 נאוואמיעסקא 3

טעל. 114-92, פראנט. 2־טער שטאק

צום איצטיגען פריהלינג און זומער־סעזאן די בעסטע הערן און דאמען־שטאפען אויף פאלטענס און אנציגער פון בילליצער, טאמאשאווער און אנדערע פאבריקען

נוצט אויס די געלעגענהייט!

צו ליקווידאציע־פרייזען!

קומט און איבערצייגט אייך

ד"ר העלער

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט, זונטאג פון 10–2 מיטאג.

פאר פרויען - א ספעציעלער ווארטע־זאל פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען

Dr.

Wajnberg

ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און סקלעראז קראנקהייטען

פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו.

Dr. med.

M. GLAZER

ספעציאליסט פאר הויט- און וענערישע קראנקהייטען

ZACHODNIA 64, tel. 185-49.

נעהמט אן פון 12–2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אוונט.

זונטאג און חגאות פון 10–12 בייטאג.

Dr. med.

A. STILLER

אינערליכע קראנקהייטען

נעהמט אן פון 4–8

פילסודסקיעגא 15,

טעל. 206-75. פראנט, 2. שטאק

שאַרפער אַנגריף אויף דער ענדעציע

אויף דער נעכטיגער זיצונג פונ'ם סענאַט

רעדעס פון די יודישע סענ. פּראָפ. שאָר און טראַקענהיים

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)

היינט איז דער סענאַט צוגעטרעטען צו בעטראַכ־ טען דעם בודזשעט - פּרעלימינאַר אין דעם פינאַנ־ ציעם אויפ'ן יאָהר 1936-37. ביי די בעראַטונגען זיינען אַנוועזענד מיטגלידער פון דער רעגירונג מיטן פּרעמיער קאָשטשאַלקאָווסקי בראָש.

דער ערשטער אין דער דיסקוסיע האָט גערעדט דער סענ. מיכאַלאָוויטש, וועלכער האָט בעריהרט די פראַגע פון די עקסצעסען אין די הויכשולען און די אומרוהיגענדע בעוועגונגען צווישען די פּויערים, שטעלענדיג, אַז דאָס גאַנצע דערויף גערעט פון יונגע קוואַלען, דער עיקר פון פּרעמדע. דער רעדנער פאָדערט זיך צו דער רעגירונג, זי זאָל אָנווענדען אַלע כּוחות, בּכדי צו דערשטיקען די אַנאַרכיע און אויסשטעלען די אייניגקייט אינם פאָלק.

סענ. שליווינסקי רעדט וועגען די לעצטע גע־ שעהענישען אין טאַטרא און דייטשלאַנד, און אָפּ־ שטעלענדיג זיך אויף די בעוואָפנונגען, זאָגט ער, אַז די געשעהענישען דאַרפען נישט בלייבען אין פּוילען אָן אַ'עכאָ, און אַז מ'דאַרף שטיין אויף דער וואַך.

דער סענ. רוג דערקלערט צ. א. אַז אַלס אַ מניעה פאַר דער קאָנסאָלידאַציע פון דער געזעלשאַפט איז די צעדריוועליטג איהרע, וואָס ווערט אַדורכגעפיהרט דורך אויסערליכע כּוחות. דער רעדנער בעדויערט, וואָס עס האַלטען אין אין פאַלען קרבּנות פון פּויע־ רים און פּאָליציאַנטען. די וואָס דערפיהרען צו די אומרוהיגקייטען דאַרף מען אָנערקענען אָדער פאַר פאַרנעמים, אָדער פאַר מענשען אָהן געוויסען. עס האָט געוועהן — זאָגט ער — ווען די שטעט און שטעטלעך האַלטען געווען פּוילישע, אָבער דערנאָך ווען דאָס קאָן מען נישט מיט'ן שטעקען אָדער מיט'ן רעוואָלווער.

דער סענ. יאַראָשעוויטש דערקלערט, אַז אַלע פּאַרטייען, וואָס שטייען נישט אויפ'ן צד פון דער רעגירונג מוזען אָנערקענט ווערען אַלס אַנטי־מלוכה'־ דיגע, און ממילא מוז אין דער ערשטער ריי געפיהרט ווערען אַ האַרטער קאַמף מיט דער טעראָריסטישער אַנטי מלוכה - שעדיגענדער טעטיגקייט פון די ענ־ דעקעס.

דער סענ. כּזישאַנאָווסקי רעדט וועגען די פּויליש־ דייטשע בעציהונגען אין שייכות מיט דער רעדע פון היטלער'ן שאַכט און דער ענטדעקטער פאַרשווערונג אויף דער שלעזיען. ער דריקט אויס דעם חשד, אַז דער נישט־אַנגריפס־פּאַקט מיט דייטשלאַנד זאָל נישט ווערען אַ מין שלאָף־טראַנק...

אויך די סענ. באָבראָווסקי און טערליקאָווסקי טרעטען אַרויס געגען דער צעווישטער ענדעציע, און געגען איהר ווילדער טעראָר־אַקציע.

דער סענ. לוצקי (אוקראַאינער) דערקלערט, אַז מחמת דעם, וואָס מיר לעבען איצט אין אַ צייט פון גרויסע שוועריגקייטען און גרויסע מעגליכקייטען, דאַרף דאָס פּוילישע און אוקראַאינישע פאָלק קאָן זיך געפינען אין דעם געווירבעל פון היסטאָרישע גע־ שעהענישען, ווי אויך מחמת דעם, וואָס די בעצי־ הונגען צווישען די צוויי פעלקער האָבען זיך לעצ־ טענס בעדייטענד פאַרבעסערט — וועט ער, און די איבריגע אוקראַאינישע סענאַטאָרען צום ערשטען מאָל שטימען נישט נאָר פאַרן קריגס־בודזשעט, נאָר פאַר'ן גאַנצען בודזשעט - פּרעלימינאַר.

סענ. ראַדזשיוויל וויזט אָן אין שייכות מיט די לעצטער רעדע, אַז אין דער הינזיכט פון בעוואָפנונגען איז פּוילען מיט איהר קריגס־בודזשעט נאָך איז זינט יאָהרען נישט געהעכערט געוואָרען — אויסנאַהם אין דער וועלט.

צו די רעדעס געגען די ענדעציע, שליסט זיך אָן דער סענ. יעשקע, וועלכער דערקלערט, אַז אין די העכסטע צייט פעסטצושטעלען, ווער עס טראָגט די אחריות פאַר דער טעטיגקייט פון דער ענדעקער פּאַרטיי.

עס האָט גענומען אַ וואָרט דער

סענ. פּראָפ. שאָר

וועלכער האָט צ. אַ. געזאָגט:

„די פּאָליטיק לגבי דער יודישער בעפעלקערונג איז איצט אַזאַ, אַז עס איז פאַראַן אַ סתירה צווי־ שען דעם, וואָס די רעגירונג רעדט און וואָס זי טוט. טעאָרעטיש איז אונזער כּסדר אונזער גלייכבערעכטי־ גונג און אין דער ווירקליכקייט איז די דאָזיגע גלייכ־ בערעכטיגונג אַן אַבסטראַקטע זאַך. די יודישע בע־ פעלקערונג ליידט פון געוואַלדיגע פּראָפּאַגאַנדען און ס'איז צו זעהן, אַז די אַנטי־יודישע אַרבייט איז אַ פּלאַנמעסיגע אַקציע. די רעגירונג דאַרף געדענקען, אַז די דאָזיגע אַקציע איז אַ ביזוויליגע אַרבייט פון אַ פאַרברעכערישען לאַגער, וואָס איז געצילט אין דער רעגירונג.

ער דערמאָהנט, אַז אין דער סיים־קאָמיסיע איז אויסגעפונען געוואָרען אַ רפואה פאַר אַ מיל־ יאָן יודען, אַז זיי זאָלען עמיגרירען, און אַז זייער אָרט זאָלען פאַרנעהמען ערדלאָזע פּויערים. דע־ מאָלט זאָל שוין, הייסט עס, די פראַגע געלעזט ווערען. ווי־אַזוי די דאָזיגע טעאָריע איז אין איינ־ קלאַנג מיט דער גלייכבערעכטיגונג און דער קאָנ־ סטיטוציע איז נישט פאַרשטענדליך.

די אַנטי־יודישע אַקציע האָט שוין אפילו אָנ־ געריהרט די פונדאַמענטען פון אונזער לעבען: דער בעשלוס פון דער אַדמיניסטראַטיווער קאָמיסיע וועגען יודישער שחיטה האָט אַרויסגערופען גרויס פאַרביטערונג ביי דער גאַנצער יודישער בעפעל־ קערונג.

ווייטער האָט גערעדט דער סענ. מאַלינאָוו־ סקי, וועלכער האָט צ.אַ. דערקלערט, אַז די ענ־ דעקעס זעהען בעתין צאַראַט געגאַנגען צוזאַמען מיט די תּליינים פונ'ם פּוילישען פאָלק. בעת דער מלחמה האָבען זיי געוואָרפען בלאָטע אויפ'ן קאָ־ מענדאַנט, שפּעטער האָבען זיי דערמאָרדעט דעם ערשטען פּוילישען פּרעזידענט, איצט האָבען זיי אויך געעפענט אַ פייער אויף דער רעגירונג.

עס בעקומט אַ וואָרט דער סענ. טראַקענהיים, וועלכער פרעגט צ.אַ. פאַרוואָס עס איז אין דער בודזשעט־קאָמיסיע פון סענאַט נישט בעשטימט גע־ וואָרען קיין פאָרשטייער פון יודען. סענ. טראָ־ קענהיים רעדט וועגען דער ווירטשאַפטליכער לאַגע פון יודען אין פּוילען. ער זאָגט, אַז אַ רייה היס־ טאָרישע געשעהענישען האָבען געווירקט דערויף, אַז 6 פּראָצענט יודען איז בעשעפטיגט אין דער לאַנדווירטשאַפט און 66 פּראָצענט — אין האַנדעל און מלאכה. דערפאַר — זאָגט ער — בעטרעפט דער פּראָצענט יודען אין די אַמטען און פאַבריקען — אַ נול.

אין יאָהר 1934 האָט אַ דריטעל פון דער יודישער בעפעלקערונג געלעבט פון קצבה. די יודען געניסען נישט פון קרעדיטען איז מלוכה־בענק. די אַנטי־יודישע העצע איז איצט אַזאַ, ווי קיינ־ מאָל נאָך נישט אין דער געשיכטע. אַ יוד איז נישט זיכער מיט'ן לעבען סיי אויפ'ן מאַרק סיי אין דער קראָם. אויפ'ן דאָרף טאָר ער זיך כּלל נישט בע־ ווייזען. דער רעדנער דערמאָהנט די געשעהענישען אין די הויכשולען און זאָגט, אַז אפילו ביי אַזאַ אומשולדיגען ענין ווי שכר־לימוד מישט מען אויך אַריין יודען.

ער הויבט אָן צו רעדען וועגען דער שחיטה, און טרעט שאַרף אַרויס געגען דער אַדמיניסטראַ־ טיווער סיים־קאָמיסיע, וואָס האָט אָנגענומען דעם שחיטה־פאַרבאָט. דער מאַרשאַלעק פּריסטאָר שלאָגט איהם עטליכע מאָל איבער די רייד, אַזוי אַז ער פאַר־ ענדיגט נישט זיינע אויספיהרונגען, און די רעדע בלייבט אַ געשאָכטענע...

די גענעראַל־דעבאַטע איז פאַרענדיגט.

אַרום דער שחיטה־גזירה

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)

נעכטען האָט אַ גרופּע הויכגעשטעלטע פּערזאָנען, פאָרשטעהער פון אגראַר - מיניסטעריום, לאַנדווירט־ שאַפטליכער און וויסענשאַפטס־לייט בעזוכט דעם שחט־הויז און אסיסטירט ביי דער שחיטה פון 9 אָקסען אויף כּשר און פון 1 אָקס, דורך בעטויבונג.

די 9 געשאָכטענע אָקסען זענען שנעל ערלע־ דיגט געוואָרען. דער איין בעטויבטער אָבער האָט זיך אין דער אַכטער מינוט אויפגעכאַפּט אויף די גלייכע פיס, אָנגעהויבען משוגענערהייט אַרומצו־ לויפען און זיך געוואָרפען מיט דער גאַנצער רוגזה אויף איין עסקורסאַנט, וועלכער האָט זיך קוים גע־ ראַטעוועט מיט'ן לעבען...

פּויזען, (יט"א טעלעגראַפיש)

דער שטאָט־ראָט אין לעגלי האָט אָנגענומען דעם שחיטה־פאַרבאָט.

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)

דער הייטיגער „וויעטשור וואַרשאַווסקי" האָט אין זיין סאַמע שפּיץ ציימונג, אויף דער ערשטער זייט אָפּגעדרוקט אַ „מעשה נוראָ" וועגען דעם, ווי אַזוי 3 עלעגאַנטע יונגעלייט, משמעות יודישע, „וויל זיי האָבען געהערט שלעכט פּויליש" האָבען געוואָלט אונטערקויפען אַ קוינסע פונם גלח טשעטשאַק, דעם בעריהמטען „עקספּערט" אין שחיטה־ענינים, און ערב זיין „עקספּערטיזע" אין דער אַדמיניסטראַטי־ ווער קאָמיסיע ביים סיים געוואָלט אַרויסנאַרען, אָדער אַרויסגנב'ענען די הורך איהם אָנגעזאַמעלטע וויכ־ טיגע מאַטעריאַלען...

די מעשה טיט איבער דער „וויעטשור וואַרשאַוו־ סקי" מיט אַלע פּיטשעווקעס" און קוועטשט דערביי צו מיט אַ חזיריש אייגעל... ס'הייסט: „מען ווייסט שוין"...

מילא, דאָס, וואָס די חברה ענדעקעס ווייסען, זאָל עס אריין אין אַ משוגענעם הונד. ס'איז נישט וויכטיג. אָבער, געוואַלד־געשריגען, פונוואַנען נעמט זיך ביי די לייט אַזאַ אַרעמקייט פון פאַנטאַזיע, אַזאַ קבצנות אפילו ביים... שאַנטאַזשירען?!..

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)

די „אגודת הרבנים" האָט שוין געמאַכט אַלע פאָרבערייטונגען אָנצוקלאָגען אין געריכט דעם גלח טשעטשאַק פאַר'ן בעליידיגען די יודישע רעליגיע.

אגב האָט דער גלח געלאָזט וויסען, דאָס ער איז זיך מודה, אַז ער האָט זיך צו זיינע עקספּערטיזע בעער נוצט בלויז מיט איבערזעצונגען. אויף דעם פאַר־ וואורף, אַז ער איז אַנ'עם האַרץ האָט ער נישט בדעה צו רעאַגירען, ווייל ער וויל נישט פיהרען קיין דיס־ פּוטען מיט קיין רבנים.

לאָנדאָן, 9 (יט"א טעלעגראַפיש)

דער רב הכולל פון אירלאַנד איז אויפגענומען געוואָרען פון פּוילישען קאָנסול און איהם איי־ בערגעגעבען אַ פּראָטעסט געגען דער שחיטה־ גזירה. דער קאָנסול האָט צוגעזאָגט דעם פּראָטעסט איבערצושיקען דער פּוילישער רעגירונג.

אַמסטערדאַם, 9 (יט"א טעלעגראַפיש)

דער רב הכולל פון האָלאַנד, הרב הירש, איז אויפגענומען געוואָרען פון פּוילישען געזאַנדטען ד"ר באַבינסקי און איהם איבערגעגעבען אַ פּראָטעסט געגען דער שחיטה־גזירה אין פּוילען. דער געזאַנד־ טער האָט פאַרשפּראָכען דעם פּראָטעסט איבערצו־ שיקען דער פּוילישער רעגירונג.

לוקסענבורג, 9 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין פּאַרלאַמענט איז אַריינגעגעבען געוואָרען אַ פּראָיעקט צו פאַרווערען די יודישע שחיטה.

דער פּרעזידענט (אַ קאַטאָליק) האָט ערקלערט, אַז די רעליגיעזע טאָלעראַנץ דערלויבט נישט צו אַזאַ אַקט.

פון דער לאָדזשער בערזע

באַנק פּאָלסקי — — —	93.75
3 פּראָצ. בויד: — — —	27.00
4 „ דאָלאַרובקע — — —	51.75
7 „ סטאַביליזאַציע (אמ.) — —	62.13
5 „ וואַרשאַווער פּ. ב. 1934 —	53.50
5 „ לאָדזשער —	48.00
ענגלישער פונט —	26.27
דאָלאַר אָפיצ. — 5.25.50 נישט־אָפיציעל —	5.25
גאָלד־דאָלאַר — — —	9.05
גאָלד־רובל — — — —	4.85
דייטשער מאַרק — — —	1.45
פראַנק שווייצאַרישע — —	173.35

גנבה

(א) אין פּרוכטען געוועלב פון לובא מאַרזשי־ סקאַ אויף לאַגעווניצקאַ 5 האָבען זיך נעכטען ביי־ נאַכט אריינבעקומען גנבים און צוגענומען 5 קעסט לעך פּאָמעראַנצען און אַנדערע סחורות פאַר 500 זלאָטעס.

ראַדיאָ - פּראָגראַם

דינסטאָג, דעם 10טען מערץ.

6.34 — גימנאַסטיק. 6.50 — פּליטען. 7.20 — ידיעות. 7,30 — פּליטען. 7.55 — אינפאָרמאַציעס. 8.00 — אודיציע פאַר שולען. 11.57 — צייט־סיגנאַל. 12.03 — ידיעות. 12,15 — אודיציע פאַר שולען. 12,30 — קאָנצערט. 1,25 — הויזווירטשאַפט. 1,30 — פון אַרבייטס מאַרק. 1,35 — פּליטען. 3.12 — לאָדזשער בערזע. 3,15 — עקספּאָרט. 3.20 — וואַרשאַווער בערזע. 330 — לייכטע מוזיק 4.00 — פון פּ.ק.אָ. 4.15 — קאָנ־ צערט. 4.45 — „גאַנץ פּוילען זינגט" 6,00 — שפּראַ־ כען ווינקעל. 6.10 ; לידער. 6.45 — סאַלאָן מוזיק. 7,20 — רעקלאַמע קאָנצערט. 7.35 — ספּאָרט. 7.50 — אַקטועלער שמועס. 8.00 — סימפאָנישער קאָנצערט פון פּאָזען. 10.00 — אָפּערע. 11.00 — ידיעות' קאָמוניקאַ־ טען, 11.05 — טאַנץ־מוזיק — טראַנסמיסיע פון דער „זשעמיאַנסקאַ".

דער ראַבינאַט זוכט:

שלמה ניסן נאַפּאַרסטעק, פּאָרמירער, 31 יאָהר אַלט און חיים יאַקובאָוויץ, שאַכער (געוואוינט פּאָס־ טערסקאַ 4).

ווער ס'ווייסט עפּיס וועגען די דערמאָנטע פּערזאָנען ווערט געבעטען צו מעלדען אין ראַ־ בינאַט.

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט, געשלעכטס־ קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
פּיעטריקאָווער 10. טעל. 245-21
נעהמט אָן פון 8 פריה ביז 3 מיטאָג און פון 7 ביז 9 אָוו. זונטאָג פון 10—1 בייטאָג. אַלע אַרט אַנאַליזען פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזן
אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. Trepman
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנקהייטען.
בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 234-12
נעהמט אָן פון 8—11 פאַרמ. און פון 6—9 אָוונט
ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

קלאַנג־קינאָ־טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26.
היינט און פאָלג. טעג!
גרויסער פרעהליכער פילם אונט. נאָמען
„דאָס האָבען ליב מענער"
Tibor v. Halmay אין דער הויפּטראָל
— II —
גרויסע קאָמישע דראַמע א. נ.
„ZUZU"
אין דער הויפּט־ראָלע:
Józefina BACKER
אָנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 בייטאָג.

גרויסע שרפה אויף קילינסקיעגאָ 136

די מעכאַנישע טישלעריי פון רודאָלף ריכטער אוועק מיט'ן רויך

נעכטען 11 ביינאַכט, איז אויסגעבראָכען אַ גרויסע שרפה אויף קילינסקיעגאָ 136.

דאָס פייער איז אויסגעבראָכען אין דער מע־ כאַנישער טישלעריי פון רודאָלף ריכטער, וועלכע האָט זיך געפונען אין אַ הילצערן פּאַרטער־הייזעל. בשכנות מיט דער טישלעריי געפינט זיך די פאַבריק פון לייסטען פון דער פירמע „קאַיועצקי און הור־ ביצקי", אַ פאַבריק פון לייטערס און די פּאַסטע־ פאַבריק פון דער פירמע „האָלאַ", וואָס געהער צו יוליוש בייער.

דאָס פייער, אָנטרעפענדיג אויף לייכט־ברע־ נענדע מאַטעריאַלען, האָט זיך בליץ־שנעל פאַר־ שפּרייט און בעדראָהט אַרומצוכאַפּען דעם שכנות'־ דיגע בנין, אין וועלכען ס'געפינען זיך די דער־ מאָנטע פאַבריקען.

אויפ'ן אָרט פון דער שרפה זענען אַרויסגע־ רופען געוואָרען 6 פייערלעשער־אָפּטיילונגען. ווע־ גען אָפּראַטעווען די טישלעריי איז שוין נישט גע־ ווען קיין רייד. די גאַנצע רעטונגס־אַקציע איז דע־ ריבער בעוואָרען געלענקט אויף אָפּצוראַטעווען די איבעריגע פאַבריקען, וואָס עס איז זיי טאַקע גע־ לונגען.

צום אָרט פון דער שרפה איז געקומען דער פּאָליציי־קאָמענדאַנט ניעדזשעלסקי און פאָרשטייער פון דער אויספאָרשונגס־מאַכט.

ווען דאָס פייער איז אויסגעבראָכען, איז ריכ־ טער געווען ביי זיך אין דער וואוינונג, וואָס גע־ פינט זיך אין זעלבען הויז. דאָרט האָט מען זיך משמח געווען צוזאַמען מיט געסט ביי אַ גלעזעל משקה און גאָרנישט געוואוסט פון דער שרפה. ערשט ביים אָנקומען פון די פייערלעשער האָט ער זיך דערוואוסט, אַז ס'ברענט ביי איהם אין דער טישלעריי.

דער שאָדען בעטרעפט קרוב 100 טויזענד זל. די טישלעריי איז געווען אַסעקורירט.

—

Dr.
Wołkowyski
ציגעל־גאַס 11, טעל. 238-02
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנקהייט, בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע
נעהמט אָן פון 8—11 בייטאָג און 4—9 אָוונט.

„פּערארייניגטער פראָנט" אין דער „שחיטה פראגע"

פאר וועמען האט גענוצט צו צופלאקערן די גאנצע העצע

אין דעם קאטאָוויצער וואָכענבלאט „וויאדאָמאָשטשי ראבאטניטשע" איז פערעפענטליכט פאָלגענדער ארטיקעל וועגען דער שחיטה פראגע:

„אין צווייטען נומער פון וויאדאָמאָשטשי ראַבאָטניטשע" האָט א געוויסער יודישער ארבייטער פון גראַיעוואָ געשריבען וועגען דער „ריטועלער מלחמה" וואס איז דארט אויסגעבראָכען אין שייכות מיט דעם פראָיעקט צו פערוועהרען די ריטועלע שחיטה. הגם — שרייבט ער — ער איז אליין א יוד — „האט ער גארנישט געגען סאַנקציאָנירען די ריטועלע שחיטה". ער מיינט אפילו אז די יודישע ארומקייט וועט פון אָפּשאפען די שחיטה גארנישט פערלירען. נאָר געווינען.

הגם די מיינונג פון אונזער קאָרעספּאָנדענט פון גראַיעוואָ איז א ריכטיגע בנוגע דעם „הומאניטאַריזם" פון ערשטען ווי אויך צווייטען שחיטה סיסטעם, דארף אָבער אין איצטיגען קאָנקרעטען פאל דער ארבייטענדיגער קלאס אין פוילען אָפּגרעניצען זיך פון דעם הומאניטאריזם פון פרוי פריסטאָר, ווייל די ענדעקעס און סאַנאַטאָרען טראַקטירען דעם ענין פון ריטועלע שחיטה אלס געלעגענהייט פונאנדערצופלאַקערען דעם שמוציגען אנטיסעמיטיזם און אלס פרוב אָפּצווענדען פון זיך די שנאה פון דער מאסע און צו ליטען די דאָזיגע שנאה געגען איין נאציאָנאלע מינדערהייט אין פוילען.

פערשטעהט זיך אז די ענדעקעס וועלען זידלען די ארבייטער מיט „יודישע משרתים" אָבער דאס דארף קיינעם נישט איבערראשען, ווייל די אינטערעסען פון די ארבייטענדיגע מאסען אין פוילען דיקטירען דעם פּראָלעטאריאט אזא און נישט אנדערע שטעלונג אין דער פראגע פון דער ריטועלער שחיטה.

די „ארגומענטען" פון די אנהענגער פון פערבאָט פון דער ריטועלער שחיטה זענען פון צוויי פאַרגינען כאראקטער: „הומאניטאריסטישער" נאטור און ווירטשאפטליכער. וועגען ערשטען ארגומענט, דעם הומאניטארען, איז גלייכער נישט צו רעדען, דאס איז פשוט א אחריותער ציניזם צו פערגיסען קראָקאָדיל טרעהרען איבער דער „ריטועלער פיין" פון קיה, און נישט זעהען די גרויס פון דער פוילישער ארימקייט וואס רינגעלט אונז ארום, נישט זוכען קיין שום אויסגאנג, קיין שום הילף פאר טויזענטער מענשען אָהן ארבייט.

צופלאקערען א ווילדע העצע ארום דער שחיטה, ברענגען אין בעוועגונג אלע פרעס מעגאפאָנען. מאָביליזירען די גאנצע עפענטליכע פוילישע מיינונג צום קאמף וועגען א „הומאניטארער" שחיטה, אין א מאָמענט ווען דאס לאנד און דער פּראָלעטאריאט שטעהן ערב וויכטיגע געשעהענישען, ווען אין לאדז און זאַגלעמביא, אין ווארשא קומט פאר א קאמף פאר בעסערער ארבייטס בעדינגונגען — דאס איז עפעס מעהר ווי א פלוצלינגער צופלוס פון מיטגעפיהל און רחמנות אין הארץ פון דער אידעלער פרוי פריסטאָר.

פון צווייפעלהאפטען ווערט איז אויך דער צווייטער ארגומענט, דער עקאָנאָמישער, דאס אָפּשאפען די ריטועלע שחיטה — פערזיכערט רעפּוטאטין פריסטאָר — וועט גורם זיין א שטייגערונג פון די פרייזען אויף בהמות. באמת א שאָד וואס די רעפּוטאטין פריסטאָר איז באלד אין אנהויב פון קריזיס נישט געפאלען אויפן געניאלען שכל צו ליקווידירען דעם קריזיס, אויפ'ן „בהמה'שען אָפּשניט" און מיר וואָלטען שוין אודאי געהאט דעם קריזיס ווייט הינטער זיך. און פרוי פריסטאָר וואָלט זיכער פערנומען א אנגעזעהען ארט צווישען די פערדינסטפולע פאר פוילען און דער וועלט.

אָפּערירען מיט ארגומענטען וועגען יקרות פון פלייש צוליב דער ריטועלער שחיטה — הייסט בעוואוסטזיניג פערפלאָנטערען דאס פּראָבלעם פון אגבדאר קריזיס איך פוילען, דאס הייסט שפּילען די ראָלע פון א עם־הארץ אין די ענינים פון פלייש־האנדעל וואס הייסט דעקען דורך שווייגען די סוחרישע אפּערעס אויף די ווארשאווער פלייש־בעהעז און שאפען זיך אויסגעטראכטע ווינדמיהלען, מיט וועלכע עס איז בעקוועם צו פיהרען באבסקע מלחמות".

עס איז קלאר, אז די פראגע פון ריטועלער שחיטה טראקטירען די ענדעקעס אלס אגיטאציע מאטעריאל צום פאָגראָם אויף יודען. אָבער פארוואס אין אזא פאל, האט די סאנאציע וועלכע בעקעמפט די ענדעקעס גענומען אין איהר האנד די שחיטה פראגע, פארוואס פאטראָנירט זי איצט די אונערהערטע אנטיסעמיטישע העצע ארום דער דאָזיגער וויכטיגער פראגע?

אין שייכות מיט דער ריטועלער שחיטה האט זיך געשאפען איין געשלאָסענער ענדעקיש - סאנאטאָרישער פראָנט, צו וועלכען דער פאשיזם שטרעבט, און טערן מאנטעל פון הומאניטאריזם, צוזוציהען די ארבייטער און בעזונדערס די פויערען וואס זייער ראַדיקאלע שטימונג האט געפינען א אויסדרוק אין לעצטען קאָנגרעס פון דער פויערען - פארטיי.

צי איז נישט קלאר, אז דער דאָזיגער טאראַראווער פוילישער פראָנט איז מיט זיין שארף געווענדעט געגען דעם גאנצען ארבייטער - קלאס, וועלכען ער צוקלאפּט און טיילט אויף פיינדליכע נאציאָנאלע לאַגערען? מען דארף אויך נישט פערגעסען אז פוילען האט 40 פראָצענט נישט פוילישע בעפעלקערונג! און צי איז אויך נישט מערקווירדיג דער פאקט, אז די סאנאציע, געגען וועלכער עס האבען בעת די לעצטע וואהלען זיך ארויסגעזאגט דריי פערטעל פון דער בעפעלקערונג, בעמיהט זיך די איניציאטיוו פון דער אנטיסעמיטישער אקציע אריבערצונעהמען אין איהרע הענד מיטן ציל איבערצוזאגען די ענדעקעס און צוריקצוגעווינען צום טייל מינדעסטענס השפעה צווישען די מאסען?"

און דאס ראדיקאלע וואכענבלאט „פאפראסטו" שרייבט וועגען ענדעקיש - סאנאטארישען פראָנט אין דער שחיטה פראגע:

„ווי א דונער פון קלארען הימעל איז אויף אונז אָרויפגעפאלען די „שעכיטא" — שרייבט די „פאפראסטו" אין לעצטען נומער — „מיר האבען נאָרנישט געוואוסט אז זי עקזיסטירט, — מיר האבען נישט פערשטאנען די בעדייטונג פון מאגישען אויסדרוק „שעכיטא". און פלוצלונג האט די דעפוטאטין פרוי פריסטאָר אויסגערופט דעם הומאניטאריזם לגבי חיות אלס פרינציפ און געפאָדערט קאטעגאָריש אין סיום אָפּצושאפען די ריטועל שחיטה, אָפּשאפען די דאָזיגע „שעכיטא".

אז די דאָזיגע גאנצע „שעכיטא" איז עפעס א פינסטערער זאבאבאן, וואס הייסט מאָרחעווען די חיות אויף האלסען — אונטערליגט קיין שום ספק נישט — אָבער פארוואס האט מען דווקא איצט צופלאָזען די שעכיטא און דווקא די שעכיטא.

צי איז נישט די דאָזיגע פראגע עהנליך צו דער פראגע פון דער 200 טויזענדיגער פוילישער מינדערהייט אין טשעכיש שלעזיען, אין נאמען פון וועלכער מען פערגעסט וועגען 1½ מיליאן פאלאקען אונטער דער היטלעריסטישער הערשאפט?

דער ענין איז גארנישט אזא פשוטער מיט דער דאָזיגער... שעכיטא. און מען דארף מודה זיין, זאגט גארנישט עדות וועגען מאנגעל פון געוויסער פּאָליטישער חכמה פון די סאנאטארישע טוער.

די שעכיטא איז איצט דורך דער סאנאציע ארויס געשטופט געוואָרען פּאָלשטענדיג ציילבעוואוסט... צו דער פריידע פון דער ענדעציע.

דער נוצען פון דער שעכיטא איז א פילזייטיגער: 1) מען קען ביי דער געלעגענהייט אָנפילען די שפּאלטען פון דער טאָסען פרעסע מיט ראביניש - ענדעקישע נארישקייטען, 2) מען קען אזוי ארום צופלאקערען די נידריגסטע „ראסען" אינסטינקטען אין „פאָלק", 3) מען קען אפווענדען צום טייל די אויפמערקזאמקייט פון דער נויט, ארבייטסלאָזיגקייט, מאנגעל פון בילדונג און דיפּלאָמאטישע געיעגען אין ביאלאוויעזש, 4) און וואס איז אמוויכטיגסטען, מען קען וואַרפען א בריק פון פערשטענדיגונג צווישען „די אַלטע און נייע צייטען". און מאכען א שריט ... קניפען מעהר אינטימערע בעציהונגען מיט די ענדעקעס. איצט האבען מיר שוין עפעס מעהר, ... געוועהנליכער פלירט מיט די ענדעקעס. די שעכיטא דאס איז א חתונה־מתנה פון דער סאנאציע פאר די ענדעקישער כלה. און די „כלה" בלייבט אויך נישט הינטערשטעליג. אט וויל זי אויפריכטיג פערשטעהן און „ארייגפיהלען זיך" אין כאראקטער פון ... אין הסכם מיטן פרינציפ א „געגענזייטיג פערשטענדעניש" ... אין דער יסוד פון א הארמאניש צוזאמענלעבען ...

וועט דייטשלאנד צוריק קריגען איהרע קאלאָניעס?

פון א. גלאנץ.

עס איז אָפטמאל א פערגעניגען צו לייענען די אָפיציעלע דיפלאָמאטישע שפראַך. אויב עס איז אמת, אז דער אמאָליגער הויף־דיפלאָמאט פון פלאָרענץ, מאַקיאַוועלי, האָט דער ערשטער געזאָגט אז די צונג איז דעם מענשען געגעבען געוואָרען, כדי צו בעהאלטען די געדאַנקען — איז ער, — דער דאָזיגער מאַקיאַוועלי — דווקא אין אונזער צייט דער גרעסטער זיגער. די גאנצע וועלט פאָלגט זיינע עצות. דער ליגען זיצט ממש אויפ'ן ט״אַ. די פיהרער פון אלע לענדער האבען — אזוי דאַכט זיך אָפטמאָל אויס — גאָר קיין אַנדער זאַך נישט איינגענען, ווי נאָר צו רעדען אזוי, אַז מען זאָל וואָס ווייניגער זיך כאַפּען, וואָס זיי מיינען אין דער אמת'ן.

נעהמען מיר די בעציהונגען צווישען ענגלאַנד און די נאַציס.

די נאַציס אַליין זענען אַזוינע גרינגע ליגנער, אַז זיי קאָנען זיך נישט ופּלטען פּערגינען צו רעדען ד״קא דירעקט, נישט־מאַקיאַוועליש. עס געהט זיי, בכלל ווערדט, נישט שלעכט אין דער אויסערליכער דיפלאָמאַטיע און מען קאָן דאָ פון זיי הערען אָנ'אָפענהאַרציג וואָרט. זיי ווילען צוריקקריגען די קאָלאָניעס, וואָס מען האָט ביי דייטשלאַנד צוגענומען נאָך דער מפּלה אין דעם וועלט־קריג. ענגלאַנד האָט געקראָגען די מעהרסטע קאָלאָניעס. זי האָט נישט דעם מינדסטען חשק זיי אָפּצוגעבען. אָבער זאָגען דאָס איהרע שטאַטסלייט אָפען? זאָל גאַט אויסהיטען — דאָס וואָלט דאָך געווען צו פּראָסט. הערט איהר ווידער פון לאָנדאָן רייד, וואָס קלינגען פול מיט געפיהל, פול מיט באַבבלע סענטימענטען:

„די ענגלישע דיפלאָמאַטישע טראַדיציע איז ליידענשאַפטליך צוגעבונדען צו דער אידעע פון לייזען אַלערליי קאָנפליקטען דורך קאָמפּראָמיסען. די בריטישע שטאַטסלייט קאָנען נישט דערלייבען דעם געדאַנק, אַז דאָס, וואָס געפינט זיך שוין אונטער זייער פאָהן זאָל אָפּגעטייל׳ט ווערען פון דעם מוטערלאַנד".

דער דייטשער קאַפּיטאַליזם איז איינער פון די ענטוויקעלטסטע אין דער וועלט. אַ הויך־פאָרט־בעשריטענע אינדוסטריע מוז האָבען רויה־מאַטעריאַלען.

האָט ענגלאַנד — צוליב איהר „ליידענשאַפטליכער״איבערגעבענקייט צו דער אידעע פון קאָמפּראָמיסען הפנים — געפּרובט פאַרשלאָגען בערלין אַפּלאַן, לויט וועלכען דייטשלאַנד זאָל קאָנען ביליג קויפען די נויטיגע רויה־מאַטעריאַלען — ביי ענגלאַנד, פערשטעהט זיך. וויל מען אָבער אין בערלין דאָס נישט הערען.

עס איז אַבסאָלוט אמת, אַז די דייטשע אינדוסטריע נויטיגט זיך זעהר שטאַרק אין אין מערק אין קוואַלען פון רויה־מאַטעריאַלען, ספּעציעל אזוי לאַנג ווי מען דאַרף צושטעלען הונגעריגע און ששעדיגע אינדוסטריעלען און פריצים אַזוי פיל און אזוי פיל פּראָפיטען, דאָס הייסט, כל זמן עס הערשט דער קאַפּיטאַליזם.

מיט די נאַציס איז גאָרנישט שייך קיין קאָמפּראָמיס. די ברוינע לייט קאָנען גאָרנישט אָט די ספּראַך. ווען ענגלאַנד אָדער אימיצען אַנדערש דאַכט זיך, אַז אָט וועט ער עפּעס נאַכגעבען היטלערן און ער דערוואַרט, אַז דערווייל וועלען די נאַציס זיך צופרידענשטעלען, בערוהיגען — בעהט נישט אַוועק אַ טאָג און דער טעות קוקט דורך דעם אויג פון אַ קאַנאָן גלייך אין פּנים אַריין. ענגלאַנד שפּילט כסדר די ראָלע פון פּרובען „אָפּקויפען זיך" ביי די נאַציס. זי שליסט אָנ׳אָפּמאַך מיט היטלער׳ס פערטרעטער וועגען פלאָט. באַלד דערנאָך לאָזט מען פון בערלין וויסען, אַז מען וועט בוי׳ען אזוי פיל שיפען און דער עיקר סובמאַרינען, וויפיל מיזוּמט האַלטען פאַר נויטיג. ענגלאַנד לייגט פאָר, אַז מען וועט פאַר דייטשלאַנד דערינגער מאַכען צו קריגען רויה־מאַטעריאַלען — דערקלערט היטלער אַליין, אַז אויף ווייניגער, ווי קאָלאָניעס, וועט ער נישט מסכים זיין.

און אַזוי כסדר. ענגלאַנד האָט דאָך אין ווערסאַיל געהאָלפען דערוואַרבען די בעזיגטע דייטשלאַנד. איצט האָט זי דערפון צו זינגען און צו זאָגען. אָבער ווי אזוי גיט מען איצט אַ מעגליכ... היטלער'ן אַריינצושטעלען אַ פוס אין ... וואו ענגלאַנד האָט אַליינע געוואַלטיגע אינטערעסען? ער וועט דען נישט וועלען מעהר ... צר וועט געוויס וועלען — עס קאָן נישט ... מינדסטער צווייפעל. און אַזוי ווי מען ... צין לאָנדאָן וואונדערבאַר — האָט מען ... דעקט אַ „ליידענשאַפטליכע געטריישאַפט" ... אינטערעסען פון דער קליינער. שוואַכער ... און אַ גערעכטען האַראַך (שוידער בלייז) ... איבערגעבען די אַרטיגע נעגערשע בעפעלקער... צו דער הערשאַפט פון דער סוואַסטיקא.

אמת היטלער צילין איז דיקא נישט קיין ... שטאַרקער אַנהענגער פון קאַלאָניעס ... אַפריקא. ער האַלט, אַז אוקראַינע און די ... לענדער זענען נעהנטער, רייכער, און ... „פּראָגראַם" דאַרף דייטשלאַנד קודם כל ... אָבער ערשטענס דאַרף מען זיך רעכענען מיט ... רויטער אַרמעי וואָס איז אַ זער סאָלידע ... קאָן געבען איבער די הענד; צווייטענס ... אַ שטאַרקע גרופּע אין דייטשלאַנד — אַ גרופּע ... וואָס האָט אַ היבשע שטיצע אין דעם רייכסווער ... — וואָס האַלט, אַז דערווייל איז בעסער צו ... מיט דעם „דראַנג נאַך אסטען" (דאָס הייסט, ... דעם צוג געגען ראַטענלאַנד), נאָר מיט אין ... דינג — קאָלאָניעס.

אָט דאָס איז דער זין. דער אמת׳ער אינהאַלט ... פון אַלע מוראַ׳דיג־העפּליכע דיפלאָמאַטישע ... דעכצען. צי מען דרש׳ענט וועגען דער ליידענשאַפט־ליכער בענקשאַפט נאָך קאָלאָניעס אָדער ... דער ליידענשאַפטליכער בענקשאַפט אויסצוגלי... כען גרעניצען — עס מיינט דערוועלבער — ... אמת־ליידענשאַפטליכער אַפּעטיט נאָך פּראָפיט... פאַר יענע קאַפּיטאַליסטען, וואָס קריגען ... בענוג. אין פערשידענע טיילען פון דער ... מאַכט מען זיך פאַרטיג צום קריג, ווייל דער קאַ... טאַליזם קאָן אויף קיין אַנדער אופן נישט ... ענטפערען די מוראַ׳דיגע ווידערשפּרוכען, וואָס ... בען זיך אָנגעקליבען. און וואָס ווייסען אָן ... יעדען טאָג אַלץ שטאַרקער — זינט דער ... פון 1914.

בריף פון ארץ ישראל

דעמאנסטראציעס געגען לעגיסלאטיוו-ראט.—א נייע פאסט-פיליע אין תל-אביב.—וואס איז די בעדייטונג פונ'ם ווארט „ריק"?—נישט דערלעבט צו קומען קיין ארץ ישראל

פון אונזער ספּעציעלען קאָרעספּאָנדענט דוד שמיד.

אין דער נאכט פון פרייטאג אויף שבת האָבען אומבעקאַנטע עלעמענטען אויפגעקלעפּט פלוג־צעטעל, און באשמירט די ווענד פון הייזער מיט אויפשריפטען געגען לעגיסלאטיוו־ראט: „בוז לממשלת המנדט", „בוז המועצי המחוקקת", הלאה הממשלה הזונה", וכו׳. און אפילו די וואנד פון דער גרויסער שול אויף דער אלענבי־גאס האט מען נישט פערשוינט מיט די אויפשריפטען, ביי דער מלאכה פון בעשמירט די וואנד האט די פּאָליציי איבערראשט דריי יונגעלייט, איינער פון זיי איז ענטלויפען, און צוויי האט מען געכאַפּט און דערנאך ארויסגעלאזט געגען קויציע.

אויך ביי דער ערעפנונג פון תל־אביב׳ער מוזעאום אויף ראטשילד־בולוואר, וואו ס׳איז געווען אנוועזענד דער הויך קאָמיסאר, סער ארטור וואוקאָפּ, האבען זיך אפּגעשפּילט אומאנגענעהמע סצענעס, נאך די פייערליכקייטען ווען די געלאדענע געסט זענען זיך שוין צוגאנגען, איז דער נציב געווען איינגעלאַדען צום טיי, ביים בירגערמייסטער מאיר דיזענהאף, וועלכער וואוינט אין זעלבען געביידע, וואו ס׳געפונט זיך דער מוזעאום. אויפ׳ן גאס איז געשטאנען א גרויסער עולם, און געוואַרט עווי־לענדיג זעהען דעם הויך־קאָמיסאר, ענגלישע און יודישע פּאָליציאַנטען האבען אין ראטשילד־אַלעע בעהאַלטען די גאס. ווען דער נציב איז איינגעשטיגען אין זיין אויטא, האבען יונגע בחורים און מיידלעך געוואָרפען הונדערטער „אולאטקעס" מיט די בעקאנטע אויפשריפטען געגען די מועצה מחוקקה. פערשטעהט זיך, אַז די פּאָליציי האט תיכף צוטריבען דעם עולם, אָבער ס׳פרעגט זיך בלויז א שאלה: „צי איז דאָס נישט א פערברעך צו דעמאָנסטרירען אויסגערעכענט ביים הויז פונ׳ם זעהר בעליבטען בירגערמייסטער? סוף־כל־סוף איז ה׳ דיזענהאף נישט מעהר קיין יונגערמאַן, און אויפרעגונגען זענען בעשטימט שעדליך פאר זיין געזונדהייט, דער נציב מאַכט זיך פון אַזעלכע דעמאָנסטראציעס גאָר וויניג וואָס, אָבער דיזענהאף האט געציטערט אויפ'ן גאנצען קערפער פאר אויפרעגונג, און איז געווען בלאס ווי די וואנד, ער האט זיך זעהר בעשעהמט, וואס אויסגערעכענט אין דער יודישער שטאט תל־אביב, ביים הויז פונ׳ם ראש העיריה האבען אומפּראַנטוואָרטליכע מענשען פערשעהמט א גאַסט. ס׳זענען פערהאן אַנדערע מעגליכקייטען אויף א ווירדיגען אופן צו ווייזען די אומצופרידענהייט מיט דער פּאָליטיק פונ׳ם נציב און פון דער ענגלישער רעגירונג, אמת איז, אז דער יודישער ישוב איז עמפּערט וועגען פּארגעהען פון דער מאנדאטאר־מאכט, און נישט בלויז דער ישוב, דאָס גאנצע יודענטום אין דער וועלט האט אָפּגעהאַלטען פּראָטעסט־פערזאמלונגען געגען דעם פּלאַן פון לעגיסלאַטיוו־ראט, אָבער אלץ מיט ווירדע, אלץ מיט מאס, אלץ מיט א גרעניץ. מען טאָר נישט פערגעסען, וואס מען איז שולדיג א גאַסט. אויב די העלדען ווילען ווייזען זייערע כוחות, טאָ זאָלען זיי אין ירושלים, ביים פּאַלאַץ פון נציב, וואַרפען פּראָטעסטען, און נישט, ווען דער הויך־קאַמיסאר איז א גאַסט ביים תל־אביב׳ער בירגערמייסטער. דער פּועל־יוצא פון דער דעמאָנסטראציע איז געווען, אז ווען דער נציב איז די וואָך געווען איינגעלאַדען ביי ד״ר ווייצמאַן צו דער ערעפנונג פונ׳ם נייעם לאַבאַראַטאָריום פאר ערד־פאָרשונג אין רחובות, איז דער גאנצער וועג פלאַנקירט מיט פּאָליציי אויף אויטאָמאָבילען, און אויף פערד. ס׳זענען אויך געווען דעטעקטיווען פון תל־אביב און ירושלים.

* * *

תל־אביב, אַ שטאָט מיט בערך פון אַ 140,000 איינוואוינער האָט בלויז איין הויפּט־פּאָסט און צוויי פיליעס. די הויפּט־פּאָסט איז פערשטעהט זיך, צו קליין פאר דעם היינטיגען פּעיקעהר אין תל־אביב, איז עס דערפאר נישט קיין חשש, וואס איז דער הויפּט־פּאָסט און אין די צוויי פיליעס ... מענשען קאָפּ אויף קאָפּ, קיין מאַרקען ... איז דאָ נישט אין טראַפיקען וי׳ אין חוץ־לאַנד ... איז דאָ פשוט קיין טראַפיקען נישטאָ. ... ציילע פערקויף־שטעלעס פאר מאַרקען ... נישט. ס׳זענען יאָ פערהאן עטליכע ... אין תל־אביב, וועלכע פערקויפען מאַרקען ... ווייסט פון זיי? מען קאָן זיך פאָרשטעלען ... וואס ס׳טוט זיך אין דער הויפּט־פּאָסט מיט ... ביז־איצטיגע צוויי פיליעס און די רעגירונג, ... האָט זיך צוגעזאָגט נאָר אַרויסצושלעפּען ... א״י־ישראל, און קיין הוצאות נישט צו ... האָט זיך ענטשלאָסען צו עפענען צו דריטע פיליע ... חוץ דעם איז נאָך פערהאן א פאָסט־אמט, ... ארבייט אין דער געביידע פון תערוכה, ... יער צייט פונ׳ם מזרח־יריד.

* * *

ס׳איז געווען אין תל־אביב׳ער משפט־... אנגעקלאגט א בחור, וואָס איז געפאָהרען קיין ... לארץ חתונה האָבען, מען האָט אַרויסבעקומען ... דער היגער קהלה א בעשטעטיגונג, אַז ער ... „לעדיג", ד. ה. אַ בחור. ס׳האָט זיך אָבער ... ארויסגעשטעלט, אַז ער איז א געגט׳ער, ... האָט דער פּוקד אין דער קהלה בעדאַרפט ... „גרוש", אַזוי טענה׳ט דער שופט, דער ... טער, זיין פערטיידיגער, און דער עדות, ... אמטער פון דער קהלה, פערטרעטען אָבער ... שטאַנדפּונקט, אַז אויב איינער האָט נישט קיין ... זין ער „לעדיג", און דאָס הייסט אויף ... ריק", דער ריכטער אָבער איז געבליבען ביי ... בעם, אַז אַ רווק איז איינער, וואָס האָט נאָך קיין ... קיין פרוי נישט געהאַט, און צו דעם צוועק ... ער פערלענגערט די פערהאַנדלונג, כדי ... נאָך אַנדערע עדות. די ענטשיידונג וועט ... פּרינציפּיעלע בעדייטונג, יערגעפאַלס ...

(ווייטער זעה 9־טע זייט)

אוואנטוריסטישע שטיק פון אלעמבערגער יודישען דאקטאר

ער שטעלט זיך פאר אלס פארשטעהער פון פראגרעסיווען יודענטום און זוכט א טעריטאריע פאר יודען אויף די שפאלטען פון „ראבאטניק“

אין „לעמבערגער נייעם מארגען“ לייענען מיר: ד״ר ארנאלד, וועלכער האט זיך אין לעמבערג ריהמט געמאכט מיט זיינע אפערעס פון שווינדל, מיסברויך און אפילו זנות (אין צוזאמענהאנג מיט דער בעקאנטער אפערע פון ד״ר פארנעס) האט איבערגעטראגען אויפ׳ן ווארשאווער באדען און ער האט אויף דאס ניי אנגעהויבן צו פרובען גליק אין פאליטישן קאריעריזם יעגעריי.

צוליב דעם אבער, וואס שוין זייענדיג אין לעמבערג האט ער געדינט אלע געטער, געווען א פאלקיסט, ציוניסט, בונדיסט און וואס איהר ווילט, האט ער נישט געהאט קיין צוטריט צו דער יודישער געזעלשאפט, נאר בעוויזט זיך פון צייט צו צייט אין דער פוילישער פרעסע מיט אויסטערלישע אוואנטוריסטישע פלענער וועגען דער יודען פראגע ארויסשטעלענדיג זיך אלס רעפרעזענטאנט פון דער יודישער עפענטליכער מיינונג.

לעצטענס האט אין „ראבאטניק“ ד״ר ארנאלד (וועמען די רעדאקציע שטעלט פאר אלס „פארשטעהער פון דער יודיש־פראגרעסיווער עפענטליכער מיינונג“ ?) פערבלאנדזשעט מיט אנ׳ארטיקעל, אין וועלכען ער רוקט ארויס א פראיעקט ווי אזוי צו לעזען די יודען פראגע אין פוילען.

דער מחבר פערמעסט זיך צו ברעכען א רייהע פיקציעס, די פיקציע, אז יודען פיהלען זיך נישט פעסטיג פערבונדען מיט דער פוילישער מלוכה, די פיקציע אז יודען אין פוילען זענען זעהר רייך, די פיקציע, אז יודען זענען די פערטיידיגער פון קאפיטאליזם, די פיקציע, אז די גאנצע פוילישע געזעלשאפט איז אנטיסעמיטיש, אז דער אנטיסעמיטיזם איז א אידעאישע בעוועגונג צווישען די פוילישע מאסען, די פיקציע, אז דורכ׳ן אנטיסעמיטיזם וועט מען לעזען די ווירטשאפטס־פראבלעמען.

געגען די דאזיגע אלע פיקציעס שטעלט דער מחבר ארויס א רייהע ארגומענטען, גלייך ווי די אנטיסעמיטען וואלט מען בכלל געקאנט איבערצייגען מיט וועלכע נישט איז לאגישע ארגומענטען.

אבער דאס אלץ וואלט געווען סכאלאסטיק, רעטאריק, פובליציסטיק. וואס עס קען נישט פערבעסערן אבער אויך נישט פערערגערן די סיטואציע, קומט אבער דער ה׳ ד״ר ארנאלד אויך מיט א קאנקרעטען פראיעקט ווי אזוי צו לעזען די יודען פראגע און וועגען דעם מוז שוין יא עפעס געזאגט ווערען.

דער פראיעקט איז אזעלכער:

אין פוילען זענען טאקע פערהאן, צו פיל יודען, עס איז אבער בכלל פערהאן אנ׳איבערפלוס פון דער בעפעלקערונג אין פוילען, סתם ארויסווארפן די יודען וועט זיך נישט לאזען, ממילא ווערט די יודען פראגע א מלוכה פראבלעם. די פוילישע מלוכה מוז זוכען עמיגראציע מעגליכקייטען קודם כל פאר די יודען. אנ׳אמת׳ע מאסען עמיגראציע קיין פאלעסטינא איז נישט מעגליך, אין דער יודישער געזעלשאפט זענען פערהאן שטארקע טענדענצען פאר עמיגראציע אין אנדערע לענדער, אין וועלכע עס זענען פערהאן קאלאניזאציע מעגליכקייטען. די יודען אליין פערשטעהען, אז זיי וועלען מוזען עמיגרירען, ווייל דאס ווערט א ווירטשאפטליכע נויטווענדיגקייט אין פוילען, דעריבער מוז די מלוכה זיך דערפון פראינטערעסירען און אויף דער אינטערנאציאנאלער ארענע ארויסשטעלען די פראגע שאפען א ספעציעלען מלוכה אינסטיטוט, וואס זאל זיך מיט דעם פראבלעם רעאל פאראינטערעסירען. די ציוניסטען מוזען פערשטעהען, אז פאלעסטינא וועט נישט לעזען די יודען פראגע די נישט ציוניסטען יודער מוזען פערשטעהען, אז מען מוז זוכען אנ׳ארט, וואו די ארימע יודישע מאסען זאלען קאנען עמיגרירען און היות ווי עס האלט איצט ערב א יודישען וועלט קאנגרעס, מוז מען אויפ׳ן דאזיגען קאנגרעס זיך בעשעפטיגען מיט טעריטאריאליסטישע פראבלעמען דארפען זיך אין דאזיגען קאנגרעס בעטייליגען נאר אזעלכע גרופירונגען, וואס שטעהן אויפ׳ן שטאנדפונקט, אז מען דארף זוכען טעריטאריעס מחוץ פאלעסטינא. דער קאנגרעס דארף זיך ווענדען צום אינטערנאציאנאלען געוויסען און ביים דאזיגען „געוויסען“ פאדערען ערד, ברויט און ארבייט פאר די יודישע מאסען. דער קאנגרעס דארף ווערען א פארטנער צו די קאלאניזאטארישע מלוכות און געמיינזאם זוכען די ליקווידאציע פון דער יודישער נויט אין מזרח אייראפע, און היות ווי אין פוילען געפונט זיך די גרעסטע מאסען יודען, דארף עס די פוילישע מלוכה פערלאנגען פאר זיך קאלאניעס, וואו זי זאל קענען קאלאניזירען איהר יודישע בירגער.

די יודישע געזעלשאפט שטעהט אויפ׳ן שטאנדפונקט, אז די יודען זענען לחלוטין נישט קיין אנגעווארפענער און קיין איבעריגער טייל פון דער בעפעלקערונג אין פוילען, ליידען מיר נויט איז עס דערפאר ווייל בכלל הערשט איצט נויט אין לאנד, אנ׳אלגעמיינע פערבעסערונג וועט פערבעסערען אויך אונזער לאגע און קומען די אנטיסעמיטען און נוצען אויס די אלגעמיינע נויט, כדי צו העצען געגען יודען און דערמיט שאפען זיך א דעק־מאנטעל פאר זייערע שווארצע און פינסטערע פאליטישע צילען איז די פליכט נישט נאר פון יודען, צו בעקעמפען די דאזיגע העצע. פונקט ווי דאס איז געטון געווארען אין אנדערע לענדער, וואו מען האט געהעצט און געפייניגט די יודישע בעפעלקערונג.

קומען אבער אזעלכע אוואנטוריסטען ווי ד״ר ארנאלד און ווילען שלאגען קאפיטאל פון יודישען אומגליק. עס פרעגט זיך צי קאן מען טאקע נישט בעקומען קיין מיטעל צו צווינגען דעם דאזיגען חברה מאן ער זאל צורוה לאזען די יודען־פראגע און זאל זיך זארגען פאר זיך אליין.

אביסעלע קיביץ

(הומאר פון טאג)

ער: — קוינעם ליב איך נישט אזוי ווי דיר!

זי: — א סך האבען מיר שוין דאס געזאגט.

ער: — דו ביזט מיין נשמה!

זי: — נארישקייטען.

ער: — איך קען נישט לעבען אהן דיר!

זי: — הונדערט מענער האבען דאס מיר שוין געזאגט, און זיי לעבען נאך.

ער: איך וויל הייראטען מיט דיר.

זי: — אט דאס זענען ווערטער וואס איך האב ליב!

* * *

די מעלה פון א ראדיא איז וואס איהר קענט זיך דורך איהם אפרעכענען מיט אייערע שכנים.

* * *

— וואס דיין פרוי האט אזא טייערען פאקען־פאלטען און דו געהסט ארום אין דער קעלט אין אזא לייכטען מאנטעל?

— דאס מאכט נישט. איך דארף מיר נאר דערמאהנען וויפיל מיין פרוי׳ס פאלטען קאסט, ווערט מיר שוין ווארים.

* * *

ריכטער (צו א גנב): — איהר זייט פריי פון דער בעשולדיגונג, דאס איהר האט געגנבעט א פעלץ.

גנב: — אניב אזוי א דאנק. מעג איך דעם פעלץ טראגען...?

איז זומפ פון מאראלישער פערווילדונג

פארוואס ווערט א מוטער געשידען פון איהר קינד אין נאצי־דייטשלאנד

בערלין. די צייטשריפט „דייטשע רעכטספלעגע“ פערעפענטליכט א בעשלוס פון געריכט בערלין־ליכטענפעלד, לויט וועלכען ביי א געשידענער אריערין איז צוגענומען דאס רעכט צו פערקעהרען מיט איהר קינד, ווייל זי איז פערלאפט מיט א יוד, און דעם געריכטס־בעשלוס ווערט געזאגט, דאס אזוי ווי די מוטער האט געהאנדעלט „געגען די פונדאמענטאלע פרינציפען פון דער נאציאנאל סאציאליסטישער מלוכה“ איז נויטיג די פאלשטענדיגע „שיידונג צווישען מוטער און קינד“, כדי „אפצוהיטען דאס קינד פון ארטפרעמדע איינפלוסען“. (לויט די ביז־איצטיגע געזעצבעשטימונגען פלעגען די עלטערען פערלירען דאס פערקעהר־רעכט מיט א קינד ערשט דאן ווען זיי זענען בעגאנגען א פערברעך לגבי דעם קינד אדער פעראורטיילט געווארען אויף צוכטהויז).

אונטערן צייכען פון די נירענבערגער געזעצען. געשאפען א „רייכספערבאנד פון נישט־ארישע קריסטען.

בערלין. (יט״א) אונטערן פארזיץ פון שטאטס־סעקרעטאר פפונדטנער איז אין בערלין געעפענט געווארען א „פערוואלטונגס־ וויסענשאפטליכע וואך“. וואס איז געווידמעט דער אויפקלערונג פון די נירענבערגער געזעצען פאר בעאמטע, די רעפעראטען ווערען געהאלטען דורך דעם ליטער פון ראסען־פאליטישען אמט אין דער נאצי פארטיי דר. גראס, מיניסטעריאל דירעקטאר דר. גיט א. אנד.

אויף א פייערונג אין שטוטגארט האט אלס פארשטעהער פון פראפאגאנדע מיניסטער געהאלטען א רעדע האנס הינקעל, וועלכער האט אויך בעריהרט די יודען־פראגע און די טעטיגקייט פון „יודישען קולטור־בונד“, הינקעל האט אויך מיטגעטיילט אז עס איז געשאפען געווארען א „רייכספערבאנד פון נישט־ארישע קריסטען“. נאכדעם ווי די ארגאניזיר ארבייט איז אין דער ריכטונג פערענדיגט געווארען, וועט מען איצט בעזייטיגען פון דער רייכסקולטור קאמער די יודען וועלכע געפינען זיך נאך דארט. צום סוף האט האנס הינקעל בעטאנט, אז במנינע דער לעזונג פון דער קולטורעלער יודען פראגע איז „די ענטוויקלונג נאך וויט פון סוף“.

אויף דער לעצטער זיצונג פון פריסישען מלוכה ראט אונטערן פארזיץ פון גערינג איז מיט א רעדע וועגען „נאציאנאל סאציאליסטישער רעכטספלעגע“ ארויסגעטרעטען יוליוס שטרייכער.

קאנגרעס פון אינטערנאציאנאלע האנדעלס - קאמערען זאל פארקומען אין בערלין? דר. שאכט ערווארט פיל „אויסלענדישע פריינד“.

בערלין. (יט״א). אויף א פריהשטיק לכבוד דעם וויצע פרעזידענט פון דער אינטערנאציאנאלער האנדעלס־קאמער לארד ריווערדייל אף שיפילד (פריהער סער ארטור באלפור) האט דער רייכסבאנק־ פרעזידענט דר. שאכט געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט געפרעדיגט „פריינדשאפט און צוטרוי צווישען סוחרים“. דר. שאכט האט ווייטער אנגעוויזען, אז אין יאהר 1937 דארף אין בערלין פארקומען דער קאנגרעס פון דער אינטערנאציאנאלער האנדעלס קאמער, צו וועלכען ער ערווארט „צאהלרייכע אויסלענדישע פריינד“. דר. שאכט מאכט שוין איצט שטימונג פאר דעם קאנגרעס און ערווארט, אז ער וועט ברענגען א „פולען ערפאלג“, אויף דעם פריהשטיק איז אויך געווען אנוועזענד דער אויסערן מיניסטער פאן נויראט.

פערשטענדיגונג צווישען דער רייכס פערטרעטונג און ארטאדאקסען אין דייטשלאנד.

בערלין, (יט״א). די רייכספערטרעטונג פון די יודען אין דייטשלאנד און די פערטרעטונג פון דער אונאפהענגיגער יודישער ארטאדאקסיע האבען פערעפענטליכט א מיטטיילונג אז צווישען ביידע צדדים איז געקומען צו א פערשטענדיגונג, לויט וועלכער די רעפרעזענטאנץ פון אלגעמיין יודישע אינטערעסען געהערט צו דער רייכס־פערטרעטונג. אויב אין רעליגיעז־קולטורעלע ענינים וועט נישט דערגרייכט ווערען קיין פערשטענדיגונג מיט דער רייכספערטרעטונג וועט די אונאפהענגיגע יודישע ארטאדאקסיע אין די פראגען בלייבען זעלבסטשטענדיג.

אנטי־ היטלעריסטישע מאניפעסטאציעס אין סאלאניקי.

סאלאניקי. (יט״א). בעת אין סאלאניקער קינא „טיטאניא“ און אנדערע איז דעמאנסטרירט געווארען דער נאצי־פילם פון דער ווינטער אלימפיאדע אין גארמיש־פארטענקירכען איז געקומען צו ספאנטאנע אנטי היטלעריסטישע דעמאנסטראציעס, אין וועלכע עס האבען זיך בעטייליגט סיי יודען און סיי נישט־יודען.

דעבאטע וועגען „קאנטאניזירן“ ארץ־ישראל

לאנדאן, (יט״א). אין דער „קעניגליכער אזיאטישער געזעלשאפט“ האט דער געוו. וויצע גענעראל סעקרעטאר פון דער א״י רעגירונג ל. ארמשער קאסט געהאלטען א רעפעראט וועגען דעם פלאן צו „קאנטאניזירען“ א״י, וועלכען ער האט מיט א קורצער צייט צוריק געהאט ארויסגערוקט און בעגרינדעט אין דער פיהרענדער קאנסערוואטיווער צייטשריפט „דהי ספעקטאטאר“.

ארום קאסט׳ס רעפעראט האט זיך ענטוויקעלט א דיסקוסיע. פראפ. רזשיבס האט אויסגעדריקט ספקות צי דער פלאן וועט אקצעפטירט ווערען דורך וועלכען עס איז פון די פאראינטערעסירטע צדדים (יודען און אראבער), פראפ. רזשיבס מיינט, אז די יודישע גענערשאפט וועט זיך שטיצען הויפטזעכליך דערויף, וואס די יודישע עמיגראציע אין א קאנטאניזירט א״י וועט מוזען בעדייטענד פערקלענערט ווערען.

אויך פראפ. נארמאן בענטוויטש האט קריטיקירט קאסט׳ס פראיעקט, פראפ. בענטוויטש געהט ארויס קודם כל פון די עקאנאמישע אינטערעסען פון א״י און שטעלט פעסט, אז זייט דער מאנדאט האבען די אראבער בלויז געוואקסען פון דער יודישער טעטיגקייט אין א״י.

קאלאנעל ניוקאם האלט אז דער פלאן איז א זעהר אינטערעסאנטער און וואלט געדארפט גענוי אונטערזוכט ווערען דורך א ספעציעלער קאמיסיע.

ש. לאנדמאן ערקלערט, אז די יודען קענען נישט ערלויבען אז א״י זאל געשניטען ווערען אין טיילען. נאך טויזענדער יאהרען איז א״י ווידער געעפענט פאר יודישער אימיגראציע, און עס קען נישט זיין קיין מעהר נאבעלע אויפגאבע פאר ענגלאנד ווי פערהעכען זיך מיט דער דאזיגער יודישער אויפלעבונגס בעוועגונג.

דרום־אפריקאנער ווירטשאפטליכער קאמיטעט פאר א״י

יאהאנעסבורג. (יט״א). דא איז געשאפען געווארען א דרום אפריקאנער ווירטשאפטליכער קאמיטעט פאר א״י, וואס האט זיך געשטעלט אין פערבינדונג מיט דעם אמעריקאנער ווירטשאפטליכען קאמיטעט פאר א״י. צוליב דעם אלץ שטייגענדען אינטערעס צווישען די יודען אין אפריקע פאר קאפיטאל אינוועסטיציעס אין א״י, וועט דער ניי־געשאפענער קאמיטעט שפילען א וויכטיגע ראל דורך ערטיילען אביעקטיווע און גענויע אינפארמאציעס וועגען די ענטוויקלונגס מעגליכקייטען אויף פערשידענע געביטען פון ווירטשאפטליכען לעבען אין א״י.

גרויסע מענדעלע־פייערונג אין מאסקווע

רעדעס פון בעריהמטסטע שרייבער קולטור־טוער און פארשטעהער פון דער רעגירונג

מאסקווע (יט״א) דער גרויסער מענדעלע־ ...ענד וואס דער „פערבאנד פון סאוועטישע שרייבער“ האט איינגעארדענט צום 100־יעהריגען געבורטס־טאג פון מענדעלע מוכר ספרים, איז פערוואנדעלט געווארען אין אנ׳אימפאזאנטע דעמאנסטראציע פאר דער יודישער ליטעראטור און דער יודישער קולטור. פארזיצער פון יובילייקאמיטעט איז געווען בארים וואלין, שטעל־ פערטרעטער פון פאלקס־קאמיטעט פאר בילדונג. עהרען־ פארזיצער — מאקס גארקי.

די אקאדעמיע איז פארגעקומען אין קאלאנען־זאל פון פאלאץ פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען. דער גרויסער זאל איז געווען געפאקט ביז צו די לעצטע מעגליכקייטען און פיל הונדערטער מענשען האבען געבליבען דרויסען צוליב מאנגעל אין פלאץ. צו דער פייערונג איז ספעציעל איינגעלאדען געווארען די גאנצע מענדעלעס פאמיליע.

דער שטעל־ פערטרעטער פון בילדונגס־קאמיסאר בארים וואלין עפענט די פייערונג. דער הייגטיגער יום־טוב, זאגט וואלין, איז נישט בלויז א יום־טוב פון דער יודישער ליטעראטור, נאר אויך א יום־טוב פון דער ליטעראטור פון אלע פעלקער אין ראטענפערבאנד. בעת דעם צוזאמענפאהר פון סאוועטישע שרייבער זענען אויף די ווענט פון קאלאנען־זאל געהאנגען די פארטרעטען פון אלע אומשטערבליכע שרייבער, פון דער אלוועלטליכער ליטעראטור, הייגט הענגט דא דער פארטרעט פון דעם גרויסען יודישען שרייבער מענדעלע.

מענדעלע — האלט וואלין, איז פאר זיין עפאכע געווען דאס, וואס ראבלע, וואלטער, דידרא זענען געווען פאר זייער עפאכע.

מיט א שארפזיניגער רעדע טרעט ארויס דער בעקאנטער פובליציסט, קארל ראדעק, וועלכער שילדערט די לאגע פון די יודען אין דייטשלאנד און אנדערע לענדער. און שטעלט זיך אפ אויף דעם אנטייל פון די יודען אין דער אויפבוי ארבייט אויף פערשידענע געביטען אין ראטען־פערבאנד, צום סוף גיט ראדעק אנאליז פון מענדעלעס שאפען און זאגט, אז זיין כוח ליגט אין דעם וואס ער האט געשעפט פון די אונטערשטע שיכטען פון פאלק און געשאפען פארן פאלק.

דער בעריהמטער יודיש־רוסישער נאוועליסט איסאק באבעל, א געוועזענער תלמיד פון אדעסער תלמוד תורה אונטערן מענדעלין, גיט א וואונדערבאר בילד פון זיידען, ווי ער, געדענקט איהם, ער בעצייכנענט איהם אלס גרויסען פאנטעאיסט. אלס גרויסען פערנונפטיגען חכם, אלס „רבי עקיבא פון אדעס“. באבעל טיילט מיט, אז דער פערלאג „אקאדעמיע“ טרעט צו ארויסצוגעבען אין רוסיש מענדעלעס ווערק און אז די איבערזעצונגען וועט ער, באבעל, אליין מאכען.

מיט אינטערעסאנטע רעדעס זענען ארויסגעטרעטען סערהעי דינאמאוו, דירעקטאר פון ליטעראטור פאקולטעט ביים אינסטיטוט פאר גרויסע פראפעסארען און דער בעריהמטער רוסישער שרייבער לעאניד לעאנאוו.

מיט א לענגערער רעדע אין וועלכער ער גיט א גרינדליכען אנאליז פון מענדעלעס פערזאן און פון זיין שאפען טרעט ארויס פראפ. נוסינאוו, צווישען אנדערעס בעצייכענט ער אלס פאזיטיווע ערשיינונג, וואס מענדעלע האט זיך אויסגעהיט פון דעם חסידיזם־קולט, וואס האט אין צייט געהערשט אין דער יודישער ליטעראטור, און אונטער דער ווירקונג פון וועלכער עס האט זיך געפונען די יודישע אינטעליגענץ פון אלע שאטירונגען, סאציאליסטען איינגעשלאסען. מענדעלע איז אויך נישט ארונטערגעפאלען די ציוניסטישע איינפלוסען, וועלכע זאגען צו יענער צייט געווען זעהר שטארק אין אדעס.

„אויף איהם האט געדריקט — האט ערקלערט ניסינאוו — דער גאנצער הויפטשטאב: אחד־העם, ראבניצקי, ביאליק, פינסקער, אוסישקין, קלויזנער, און דאך איז מענדעלע בייגעשטאנען דעם ציוניסטישען אנגריף“.

ליטוואקאוו רעדט וועגען מענדעלען פון פאליטישען און ליטעראטורישען שטאנדפונקט, א גלענצענדע רעדע האט געהאלטען דער אנפיהרער פונם מאסקווער יודישען מלוכה־טעאטער, דער פאלקס ארטיסט מיכאעלס.

מיט א טעמפעראמענטפולער רעדע וועגען מענדעלעס איינפלוס אין דער יודישער ליטעראטור טרעט ארויס דער פאעט פרץ מארקיש.

עס האבען אויך גערעדט דער יודישער שרייבער גאדינער, דוד בערגעלסאן און אנדערע. א רוישיגע אוואציע האט ארויסגערופען די קורצע רעדע פון מענדעלעס טאכטער, וועלכע האט געדאנקט דער רעגירונג, די רוסישע שרייבער און דער געזעלשאפטליכקייט פאר דעם גרויסען כבוד וואס ווערט געגעבען דעם אנדענק פון איהר גרויסען פאטער. די גאנצע פרעסע, די יודישע ווי די נישט יודישע ווידמעט מענדעלען ארטיקלען און אפהאנדלונגען. דער „עמעס“ האט איין נומער אינגאנצען געווידמעט דעם מענדעלע־יובילוי און ברענגט א גרויסע צאהל ארטיקלען איבער מענדעלען.

אין צוזאמענהאנג מיט די מענדעלע פייערונגען האט די יודישע אפטיילונג פון דער מלוכה־ביבליאטעק אין לענינגראד ארגאניזירט א גרויסע מענדעלע־ אויסשטעלונג מיט א סך אינטערעסאנטע עקספאנאטען וועגען מענדעלעס לעבען און שאפען, לויט א פעראדנונג פון בילדונגס קאמיסאר ווערט איינגעארדענט א סטיפענדיום אויף מענדעלעס נאמען ביים פאקולטעט פאר שפראך און ליטעראטור פון מאסקווער פעדאגאגישען אינסטיטוט און די בעסטע שול אין סמאלענסק ווערט אנגערופען אויף מענדעלעס נאמען.

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואר

רעזולטאטען פון דער ווירטשאפטליכער בעראטונג און די עצות פון מין. מאטושעווסקי

אויף דער גרויסער ווירטשאפטליכער בעראטונג, וואס איז פארגעקומען אין פאלאץ פון מיניסטארען־ראט מיט'ן אנטייל פון דער רעגירונג, און אלע ווירטשאפטליכע ספערען, זענען אנגענומען געווארען פיל וויכטיגע בעשלוסען, וועלכע וועלען האבען א קאלאסאלע בעדייטונג פאר דער ווייטערדיגער ענטוויקלונג פון ווירטשאפטליכען לעבען.

צווישען אנדערע זענען אנגענומען געווארען פאלגענדע בעשלוסען:

1) צו רעפארמירען די שטייערן, ספעציעל די פאטענטען, און אומזאץ־שטייער, ווי ווייט מעגליך סיסטעמאטיש געגעראליזירען דעם אומזאץ־שטייער, אז ער זאל ווערען בעצאהלט אין דער ערשטער האנד.

2) רעפארמירען און אויסברייטערען די עקזעקוציע־פארשריפטען פון שטייערן.

3) די רעגירונג זאל פערלייכטערן דעם קרעדיט פאר די קליינע און מיטעלמעסיגע אונטערנעהמונגען. די פראווינצער מלוכה'שע קאסעס זאלען ארויסגעבען קרעדיט די האנדווערקער און פאבריקאנטען.

4) מען זאל וואס שנעלער ריארגאניזירען די „אבעזפיעטשאלניע" און מען זאל פערקלענערן דעם אבצאהל.

5) מען זאל ארגאניזירען א גרויסע פינאנציעלע שטיצע פאר דער ענטוויקלונג פון האנדעל און פאבריקאציע אין די מזרח־קרעסען. מען זאל די דארטיגע אונטערנעהמונגען געבען ספעציעלע שטייער־הנחות.

6) אלע סחורות, וואס געהען פאר די מזרח־קרעסען זאל זיין ביליגער און דער באהן־טאריף פאר די מזרח־קרעסען זאל זיין קלענער.

7) מען זאל שטארק אונטערשטיצען די קליינע האנדווערקער און באלאגניקעס מיט אלע מיטלען, בעפרייען פון שטייערן, קרעדיט א. ד. גל.

8) די רעגירונג זאל נישט שטיצען קיין פריוואטע אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען אהרין אין א קרעזיס צוליב איהר קאנקורענץ.

9) די רעגירונג זאל נישט מיטהעלפען ביי ארגאניזירען נייע קארטעלען.

איבריגענס וועט די רעגירונג צוטרעטען ארויסגעבען א גאנצע רייהע פעראורדנונגען און צירקולארען, מיט וועלכע מען וועט דורכפיהרען אין לעבען די אנגענומענע בעשלוסען אויף דער ווירטשאפטליכער קאנפערענץ.

אין דערזעלבער צייט ווען ס'זענען פארגעקומען די דאזיגע גרויסע ווירטשאפטליכע בעראטונגען, איז דער בעקאנטער עקאנאמיסט, געוו. פינאנץ־מיניסטער מאטושעווסקי ארויסגעטרעטען מיט זיינע אייגענע פארשלאגען וועגען געזונד־מאכען דאס ווירטשאפטליכע לעבען אין לאנד. בקיצור האט מינ. מאטושעווסקי אויף דעם אופן פארמולירט זיינע פארשלאגען:

אין איצטיגען ווירטשאפטליכען לעבען זענען פערהאן 4 גרויסע דיפערענצען, אונטערשידען, וואס האלטען אויף דעם קריזיס.

1) די דיספראפארציע צווישען די פרייזען אויף לאנדווירטשאפטליכע סחורות און אינדוסטריע סחורות, דער דארפישער איינוואוינער בעהמט איצט א 42 פראצענט פון דעם פרייז לויט'ן יאהר 1929 און די פאבריקאנטען נעהמען 69 פראצענט פון דעמאלט.

דעריבער קען מען זיך נישט פערגינען צו קויפען. די פאבריקאציע ווערט דעריבער אראבגעדריקט.

2) די דיספראפארציע צווישען די הכנסות פון דער בעפעלקערונג און די שטייערן, די הכנסות פון דער בעפעלקערונג ווערען קלענער און די שטייערן זענען לגמרי נישט קלענער, דאס האמעוועט די פאבריקאציע און עס לאזט נישט צו, אז די הכנסות פון דער בעפעלקערונג זאל ווערען גרעסער.

3) די דיספראפארציע צווישען די הכנסות פון דער פאבריקאציע און לאנדווירטשאפט צו די הכנסות פון געלד־קאפיטאל. די הכנסות פון געלד־אפעראציעס ווערען גרעסער און די הכנסות פון די פאבריקאנטען און לאנדווירטען ווערען קלענער.

4) די דיספראפארציע צווישען דער קויפ־קראפט אין די יאהרען 1926—1929 אין פערגלייך צו איצט. צוליב דעם וואס די קויפ־קראפט איז א צו געוואלדיג קלענער אין פערגלייך צו יענע יאהרען — האבען אלע אונטערנעהמונגען דעפיציטען, ווארום אלע אונטערנעהמונגען זענען שוין בערעכענט אויף די אויסגאבען און הכנסות פון א גרעסערער קויפ־קראפט פון דער בעפעלקערונג.

די דאזיגע גרויסע 4 קראנקהייטען פונ'ם ווירטשאפטליכען לעבען קען מען אויסהיילען מיט די פאלגענדע 5 מיטלען:

1) די רעגירונג זאל אויפהערען בענוצען זיך מיט'ן קרעדיט פון די בענק. דאס געלד פון די בענק זאל ווערען פערוועדעט נאר פאר פריוואטע אונטערנעהמונגען.

2) אויפהערען מיט די אנליהע־קאנווערסיעס און בעזונדערס אויפהערען פראלאנגירען די לאנדווירטשאפטליכע חובות.

3) שליסען די קארטעלען וואס ארבייטען רויהע ס'אהה, ווי דעם קארטעל פון אייזען, קויהלען, ווארום זיי מאכען טייער די פאבריקאציע־פרייזען.

4) פערקלענערן די צאל־אבצאהלען פאר אריינגעפיהרטע סחורה און אבשאפען די הויכע צאלען, וואס זענען בעשטימט אויף צו שטיצען די היגע סחורות.

5) פערקלענערן די שטייערן און די סאציאלע אבצאהלונגען.

ווי מיר זעהען איז צווישען די בעשלוסען פון דער ווירטשאפטליכער בעראטונג און די עצות פון מינ. מאטושעווסקי, פערהאן א גרויסער מהלך, הגם די בעשלוסען פון דער בעראטונג זענען זעהר וויכטיג פאר'ן ווירטשאפטליכען לעבען. האלטען מיר אבער, אז די עצות פון מאטושעווסקין וועגען שליסען די קארטעלען פון נפט־שטאף און נישט פראלאנגירען די לאנדווירטשאפטליכע חובות וואלטען פיל מיטגעווירקט, צום שנעלערן געזונד מאכען דאס ווירטשאפטליכע לעבען.

דער לאדזשער יודישער האנדוועבער זוכט ברויט

און די ארבייט ווערט אוועקגעגעבן אויף דער פראווינץ

דער יודישער האנדוועבער האט זיך פערשריבען א שעהן בלעטעל אין דער געשיכטע פון דער ענטוויקלונג פון דער לאדזשער טעקסטיל אינדוסטריע. ער איז געווען דער פיאנער אין דער דאזיגער אינדוסטריע, האט זיין גאנץ לעבען שווער געהארעוועט פאר ענטוויקלען די שטאט, וועלכע האט בעקומען א שם אין דער וועלט. דער יודישער האנד־וועבער האט דאן געהאט אויסצושטעהן די שווערסטע צרות, די מאשין האט ביי איהם אוועקגענומען זיין פרנסה, ער איז כמעט געבליבען אנ'איבעריגער מענש, אבער דאס ערגסטע איז דאס וואס אפילו דאס ביסעל ארבייט וואס איז איצט געבליבען פאר די האנד־וועבער גיבען די יודישע פאבריקאנטען אוועק און נישט יודישע הענד אויף די פראווינץ... און די יודישע וועבער שטעהען ביי זייערע ווארשטאטען און שלאגען די קלינע פאר ... די יודישע פאבריקאנטען וואלטען ... געדארפט ענדערען די דאזיגע זאכלאגע ...

סעזאן און אינווענטאר־אויספערקויפען

און דאס איינארדנען פון „ווייסע וואכען"

לויט'ן אויפטראג פון דער אינדוסטריע־מאכט האט די לאדזשער האנדעלס־קאמער, אין פערשטענדיגונג מיט דעם אינדוסטריע־אמט פון דער ערשטער אינסטאנץ, פעסטגעשטעלט די צייט פאר נאך־אינווענטאר און נאך־סעזאן אויספערקויפען אויף דעם אופן, אז א נאך־אינווענטאר־אויספערקויף קען פארקומען א מאל אין יאהר אין חודש יאנואר אדער פעברואר; נאך־סעזאן־אויספערקויפען קענען פארקומען צוויי מאל אין יאהר אין חודש יאנואר און אין אויגוסט.

ביים בעטראכטען די דערמאהנטע פראגע זענען נישט בעריקזיכטיגט געווארען די „ווייסע וואכען" וועלכע ווערען אפט איינגעארדענט דורך פערשידענע האנדעלס־אונטערנעהמונגען, ווייל מ'האט געהאלטען, אז די דאזיגע פערקויפען טראגען אין א געוויסער מאס דעם כאראקטער פון אנ'אויספערקויף.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט זיך די האנדעלס קאמער געווענדעט צו די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס, אז זיי זאלען זיך ארויסזאגען: 1) צי צוליב דער מעגליכקייט איינצוארדענען נאך־אינווענטאר און נאך סעזאן־אויספערקויפען איז נאך פארהאן א נויטווענדיגקייט אויף „ווייסע וואכען" אדער מ'דארף דאס אפשאפען, 2) אין פאל ווען די „ווייסע וואכען" זאלען איינגעהאלטען ווערען ... זיי בעטראכטען אויף די אלגעמיינע ... פערקויף און זיי דארפען נישט קיין ... לויבניש, אדער מ'דארף פעסטשטעלען א ... די „ווייסע וואכען" איינצוארדענען אין א ... פעסטגעשטעלטער צייט און מ'דארף בעשטימען ... לאנג זיי דארפען דויערען?

די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציע ... בקרוב ענטפערען אויף דער דאזיגער ...

שוין פונאנדערגעשיקט די צאהלונג־אויפפאדערונגען אויף שילדען־שטייער

וואס פארא אפצאהלען פערפליכטען אין דעם דאזיגען שטייער?

די שטאט־פערוואלטונג האט אנגעהויבען פונאנדערצושיקען נאטיצען אויף שילדען־שטייער פארן יאהר 1936. אין צוזאמענהאנג דערמיט זענען אין צענטראלען קליינהענדלער פעראיין, פאמארסקא 15, אויפגעקלערט געווארען די פערשריפטען (פעראַרדנונג פון שטאט־ראט וועגען שילדען־שטייער).

די שטאט איז איינגעטיילט אין דריי ראיאנען:

צום ערשטען ראיאן געהערען די גאסען: גאנצע נאוואמיעסקא, פריהייטס־פלאץ, און פיעטריקאווער ביז גלובנע.

צום צווייטען ראיאן דער טייל שטאט צווישען די גאסען קילינסקיעגא, גלובנא, באנדורסקיעגא, גדאנסקא, אגראדאווע און פולנאצנא.

צום דריטען ראיאן די איבעריגע גאסען.

פון שילדען צאהלט מען אזוי:

ביז א האלבען קוואדראט־מעטער — 3 ג. אין ערשטען ראיאן, 2,50 ג. אין צווייטען ראיאן און 2 ג. אין דריטען ראיאן.

ביז איין מעטער — 6 ג. 5 ג. 3 ג. ביז צוויי מעטער — 15 ג. 11 ג. 8 ג. ביז דריי קוו. מעטער — 25 ג. 20 ג. 14 ג. ביז פיר קוו. מעטער — 32 ג. 26 ג. 19 ג. איבער פיר קוואדראט מעטער, 32 ג. 26 ג. 21 ג. פאר יעדען קוואדראט מעטער.

פון רעקלאמע־שענקלער צאהלט מען: ביז 20 קוו. צענטימ. 8 ג. 6 ג. 4 ג. ביז 30 קוו. צענטימ.: 13 ג. 9 ג. 6 ג. ביז 50 צענטימעטער: 21 ג. 16 ג. 11 ג. ביז איין מעטער: ... 32 ג. 21 ג. איבער א מעטער: 21 ... 16 ... 11 ג. פאר יעדע 50 צענטימעטער.

מיט 50 פראצענט א קלענערען אבצאל ... אלערליי רעקלאמעס, שילדען אויפשריפטען ... די דעכער.

מיט 25 פראצענט א קלענערען אבצאל ... שילדען וואס געפינען זיך אויף די הויף.

דער שילדען שטייער איז צאהלבאר אין ... ראטעס אין אפריל און נאוועמבער.

די בעצאהלטע קענען אין פערלויף פון ... טעג ארייננטראגען רעקורסען צום ... אמט.

די טעטיגקייט פון דער קארפאראציע

צו זיכערן די עקזיסטענץ פון די יודישע דרוקערייען

די טעג איז אין לאקאל פון דער קארפאראציע פון דער גראפישער אינדוסטריע פארגעקומען אן אויסערארדענטליכע אלגעמיינע פערזאמלונג, וועלכע האט צוליב איהר וויכטיגקייט צוגעצויגען זעהר א גרויסע צאהל מיטגלידער.

באלד נאכ'ן עפענען די פערזאמלונג האט דער פרעזעס ה' שייניאק אין א לאנגער רעדע בעליכטען די לעצטענס געשאפענע לאגע אין דער גראפישער בראנזשע, און נאכ'ן אפגעבען א בעריכט וועגען דער קאנפערענץ מיט'ן פוילישען דרוקעריי־בעזיצער־פערבאנד, וועלכע איז צוזאמענגערופען געווארען אין צוזאמענהאנג מיט'ן שטרייק פון די ליטאגראפיסטען, האט פרעזעס שייניאק זיך גאנץ בריים אפגעשטעלט אויף דעם דאזיגען ענין און אנגעוויזען אויף די פאלגען. פון דאזיגען שטרייק, וועלכע קענען זיך זעהר שלעכט אפרופען אויף די יודישע דרוקעריי־בעזיצער.

פון דאזיגען בעריכט האט זיך אויך ארויסגעוויזען, אז דער פוילישער דרוקעריי־בעזיצער־פערבאנד האט אינגאנצען געענדערט זיין שטעלונג בנוגע די מיטגלידער פון דער קארפאראציע, וועלכע האט זיך ביזאיצט גאנץ קנאפ געלאזט מערקען.

נאכ'ן אויסהערען דעם דאזיגען בעריכט האט זיך ענטוויקעלט א דיסקוסיע, אין וועלכע עס האבען אנטייל גענומען די ה"ה טייטעלבוים און גוטשטאט, וועלכע זענען אלס ליטאגראפיע־בעזיצער ספעציעל פעראינטערעסירט אין דאזיגען שטרייק. פון זייערע ערקלערונגען האט זיך ארויסגעוויזען, אז זיי זענען געצוואונגען געווען אונטערצושרייבען דעם אפמאך מיט די ליטאגראפישע ארבייטער פשוט הערפאר, ווייל די פוילישע ליטאגראפיע־בעזיצער האבען געארבייט מיט שטרייק־ברעכער און גלייכצייטיג צושיקט זייערע לערן צו דער קונדשאפט, אז נישט־קוקענדיג אויפ'ן שטרייק ווערען אלע ארבייטען וויטער פינקטלעך אויסגעפיהרט.

ה' מאשענבערג לייגט דעריבער פאר, אז די קארפאראציע זאל בעשליסען מיטטיילען דעם פוילישען דרוקעריי־בעזיצער־פערבאנד דאס זי ציהט צוריק דעם דאזיגען אפמאך נאך מיט'ן בעדינג, אז אויך די פוילישע ליטאגראפיעס זאלען בלייבען שטעהן און נישט ארבייטען מיט קיין שטרייק־ברעכער.

ה' וויטקאפ האלט דאן א לאנגערען רעפעראט וועגען דער צושפליטערונג ביי די מיטגלידער פון דער קארפאראציע און וועגען דער איינהייט און ענטשלאסענהייט ביי די ארבייטער, פון וועלכע מיר מעגען זיך אראפנעהמען א מוסר השכל.

ה' צעדערבוים דערגענצט דאן דעם דאזיגען רעפעראט דערמיט, אז נאך קיינמאל נישט אזוי ווי איצט, איז נויטיג די קאנסאלידירונג פון אינזערע מיטגלידער מיט דעם פוילישען דרוקעריי־בעזיצער פערבאנד און צו דעם צוועק דארפען מיר וויסען, ווער עס געהט מיט אונז. ער לעגט דעריבער פאר אז די פערזאמלונג, וועלכע האבען נאמען ... טערגעשריבען קיין וועקסלען, ... ציפליגיטקייט זאלען דאס תיכף טון, ... אנוועזענדע ערפילען מאקע אויפ'ן ארט ... אויפגאבע און א גרעסערע צאהל מיטגלידער ... פליכטען זיך אין משך פון די נאהענטסטע ... שטעלען די אונטערגעשריבענע וועקסלען.

די ה"ה שימשיא און ל. סטריקאווסקי ... פאר, אז עס זאל בעשטימט ווערען א טערמין ... 3 טעג אויף צושטעלען די וועקסלען, ... מיטגלידער, וועלכע וועלען אין משך פון ... צייט גוטוויליג נישט ערפילען זייער ... זאל די קארפאראציע בנוגע זיי פון ... נעהמען אלע ההייבור'ן און ערקלערען ... אויסגעשלאסענע מיטגלידער.

דער דאזיגער פארשלאג ווערט דורך ... זאמלונג מיט בעגייסטערונג אנגענומען ... ערקלערט דער פארזיצער די פערזאמלונג געשלאסען.

אלגעמיינע פערזאמלונג

פון לאדזשער יודישען שאכער־פעראיין

אין דער פערגאנגענער וואך איז פארגעקומען די אלגעמיינע יעהרליכע גענעראל פערזאמלונג פון לאדזשער יודישען שאכער־פעראיין.

די פערזאמלונג עפענט דער פרעזעס לייבוש ניימאן, וועלכער שילדערט די אויסערגעוועהנליכע אומשטענדען אין וועלכע ס'קומט אויס צו ארבייטען דעם ארעמען יודישען שאכער, וועלכענס לאגע איז שווער און פערצווייפעלט, דער צושטערענדער גייסט וועלכער האט זיך ארייגעריסען אין די רייהען פון די מיטגלידער מוז בעזייטיגט ווערען. מ'דארף בעקעמפען אלין, וואס ס'בעדראהט זייער עקזיסטענץ און די קוואל פון פרנסה. דאס קען קומען דורך ארגאניזאציע ס'מוז געענדערט ווערען די שטעלונג צו שאכער, נישט קוקען אויף זיי ווי אויף גנבים א. א. וו. דער פעראיין האט פערזעהען אלע מיטגלידער מיט ספעציעלע לעגיטימאציעס, וועלכע זענען פערזעהען מיט פאטאגראפיעס און מוז ווערען יעדען חודש פארגעשטעמפעלט דער פערוואלטונג צו פערלענגערען דעם טערמין פון גילטיגקייט, און אזוי ארום איז פערהאן די גענויע קאנטראלע. דער פעראיין איז פאר יעדען איינעם מיטגליד פעראנטווארטליך און דאס איז א גרויסער מאראלישער געווינס. די בעפעלקערונג בעציהט זיך צו דעם מיט גרויס פערשטענדניש און קומט אונז ענטקעגען. אויך די ענינים וועגען די סוחרים־אפנעהמער פארן ... פלאץ, וועלען גיכסטענס ערלעדיגט ווערען.

ס'רעדען נאך פיל אנדערע, און נאכן ... קען צוטרוי דער אפטרעטענדער פערוואלטונג, ... געוועהלט א נייע פערוואלטונג.

נייע סטאטוטען פאר די האנדווערקער־צעכן

דעם 3. מערץ איז אין „דזשענניק אוסטאוו..." פערעפענטליכט געווארען א פערארדנונג פון ... דעלס־ און אינדוסטריע־מיניסטעריום וועגען האנדווערקער־צעכען, די דאזיגע פערארדנונג ... טער פון א צעך־סטאטוט אין הסכם מיט ... דוסטריע־געזעץ.

לויט דער פערארדנונג זענען אלע צעכען ... פליכטעט ביז דעם 3 סעפטעמבער 1936 ... שטעלען צום בעשטעטיגען די נייע סטאטוטען ... דער נייער פערארדנונג.

(ווייטערדיגע האנדוו. ידיעות זעה פ׳ ...)

נייער פאלקסבלאט
דאס לאדזער לעבען
נייער פאלקסבלאט

דינסטאג, 10 מערץ
ט"ז אדר תרצו

מערץ
זון-אויפגאנג 5.53
זון-אונטערגאנג 5.31

אלגעמיינער טעקסטיל-שטרייק דויערט
היינט א קאנפערענץ אין דער וואיעוואודזטווע—אויפפאדערונג פון אינדוסטריעלער צו די ארבייטער

דער שטרייק אין דער טעקסטיל בראנזשע איז דערפיהרט געווארען ביז צו א פולשטענדיגען שטיל-שטאנד אין אלע פאבריקען, א חוץ דער פאבריק פון ראמיש, דער קאראלעווער מאנופאקטור און קארל פרעניג.

ראמישעס פאבריק איז מיטאג-צייט טיילווייז אפ-געשטעלט געווארען.

אין אלגעמיין איז דער נעכטיגער טאג אריבער פולשטענדיג רוהיג.

נעכטען האט געזאלט פארקומען א מיטינג פון די ארבייטער אין די קלאסען פעראיינען. דער מיטינג איז אבער נישט פארגעקומען, ווייל ער איז נישט ערלויבט געווארען דורך דער מאכט.

אין אלע פעראיינען זענען א גאנצען טאג פאר-געקומען בעראטונגען.

די אינדוסטריעלער שטרעבענדיג צו ברעכען די סאלידאריטעט פון די ארבייטער, האבען אויפגעהאנ-גען אויף די מויערען פון די פאבריקען אויפפאדע-רונגען צו די ארבייטער אז זיי זאלען זיך שטעלען צו דער ארבייט, אויב נישט וועלען די פאבריקען גע-שלאסען ווערען אויף אנ'אונבעשטימטער צייט, און אין די אויפפאדערונגען ווערט געזאגט, אז די אר-בייט קען אונטערגענומען ווערען אויף די ביז-איצטי-גע בעדינגונגען און אויך אז די פאבריקאנטען פער-פליכטען זיך צו האנארירען דעם אפמאך פון אפ-ריל 1933, די אויפפאדערונגען וועלכע האבען אין זיך די דראהונג פון א לאקאוט, האבען נישט געהאט קיין ערפאלג.

* * *

היינט 12 א זייגער קומט פאר אין דער וואיע-וואהדזטווע א קאנפערענץ מיטן אנטייל פון הויפט-ארבייטס אינספעקטאר אינזש. קלאט.

די ארבייטער פעראיינען האבען שוין בעקומען איינלאדונגען צו דער קאנפערענץ, אויף דער היינ-טיגער קאנפערענץ וועלען אנוועזענד זיין נאר די פאר-שטעהער פון די ארבייטער. מארגען וועט פארקומען א קאנפערענץ אין וועלכער ס'וועלען אנטייל נעהמען סיי די פארשטעהער פון די אינדוסטריעלער און סיי די פארשטעהער פון די ארבייטער.

מארגען זאל אויסברעכען א שטרייק אין דער קאטאן-בראנזשע
אויב די היינטיגע קאנפערענץ וועט נישט געבען קיין רעזולטאט

(א) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט קומט היינט פאר ביים ארבייטס אינספעקטאר א קאנפערענץ צווישען די פאבריקאנטען און ארבייטער אין דער קאטאן-בראנזשע וועגען שליסען א קאלעקטיווען אפ-מאך. אויב די קאנפערענץ וועט נישט געבען קיין רע-זולטאט וועט פון מארגען אן אויסברעכען א שטרייק אין דער לאדזשער בראנזשע.

היינט אין אוונט וועט פארקומען א פערזאמ-לונג פון די פאבריקס דעלעגאטען, אויף דער פער-זאמלונג וועט אפגעגעבען ווערען א בעריכט וועגען דער קאנפערענץ און ס'וועלען אנגענומען ווערען ענט-גילטיגע רעזאלוציעס וועגען שטרייק, אדער ס'וועלען פארקומען ווייטערדיגע אונטערהאנדלונגען.

וועגן א קאלעקטיווען אפמאך אין דער בוי-אינדוסטרי
די ארבייטער דראהען מיט א שטרייק

(א) ווי מיר האבען שוין איבערגעגעבען האט דער פעראיין פון די בוי אונטערנעהמער געקינדיגט דעם קאלעקטיווען אפמאך מיט א טערמין ביזן 31. מערץ וועגען וואס עס איז מיטגעטיילט געווארען די פראפעסיאנעלע ארבייטער פעראיינען פון דער בוי-אינדוסטרי.

צוליב דעם זענען פארגעקומען בעראטונגען פון דער צווישען פעראיינס קאמיסיע, אויף וועלכע ס'זע-נען פעסטגעשטעלט געווארען די ארבייטס בעדינגונ-גען און דער טעקסט פון קאלעקטיווען אפמאך.

די צווישען פעראיין קאמיסיע שטרעבט אז נאך היינטיגע וואך זאל פארקומען א קאנפערענץ ביים ארבייטס אינספעקטאר מיט די אונטערנעהמער, כדי צו שליסען דעם נייעם קאלעקטיווען אפמאך, פאר דעם 1טען אפריל. אין פאל ווען די אונטערהאנדלונ-גען וועלען נישט געבען קיין רעזולטאט איז בעשלא-סען געווארען צו פראקלאמירען א שטרייק און אויפ-פאדערען די ארבייטער, אז זיי זאלען נישט אנגעה-מען קיין ארבייט ביז ס'וועט נישט אונטערגעשרי-בען ווערען דער אפמאך.

3000 קראפט-זאקען-ארבייטער
האבען נעכטען פערשטרייקט

נעכטען האבען פערשטרייקט אנ'ערך 3000 קראפט-זאקען-ארבייטער, די ארבייטער פאדערען צו שליסען א קאלעקטיווען אפמאך אויף די ביזאיצ-טיגע בעדינגונגען. די אינדוסטריעלער ווילען שלי-סען אז אפמאך, אבער ווילען פערקלענערן דעם לוין מיט 30 ביז 50 פראצענט, צוליב דעם וואס ס'איז נישט געקומען צו קיין פערשטענדיגונג, איז נעכטען אויסגעבראכען דער שטרייק.

די מאדע פון איינשניידען זיך איז האלז
ווידער א שוידערליכער זעלבסטמארד

(א) אין איהר אייגענער וואוינונג אויף ארוא-קאצקא 19 האט זיך נעכטען דאס לעבען גענומען די ארבייטסלאזע זאפיא מארטשאק. די זעלבסטמער-דערין האט זיך פערמאכט אין איהר וואוינונג און מיט א ראזיר מעסער זיך איינגעשניטען טיף אין האלז. די קרעכצען פון די זעלבסטמערדערין האבען אלארמירט די שכנים, וועלכע האבען ארויסגערופען די פאגאטאוויע. זי איז אין א האפנונגסלאזען צו-שטאנד אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

א „פעקעל" אויפן קאפ פון אדורכגעהער
דער ווארפער האט בעקומען 3 טעג ארעסט

(א) דעם 3טען מערץ איז פון פענסטער אויף פעט-ריקאווער 86 אראפגעפאלען א פעקעלע, און וועלכען ס'האבען זיך געפינען גאר נישט קיין שמעקעדיגע זאכען...

לויט דער ציטונג, אין וועלכען דאס „פעקעל" איז געווען איינגעפאקט איז מען דערגאנגען אז דאס פעקעל האט אראפגעווארפען דער בעזיצער פון דעם הויז אלעקסאנדער פעטערזילגע, וועלכער האט זיך גערפילט ארא אפצוגעהן פון די טרעפען...

נעכטען האט דאס סטאראסטע-געריכט פערמשפט דעם „ווייצלינג" אלעקסאנדער פעטערזילגע אויף 3 טעג ארעסט.

Dr. med. L. Berman
צעגעלביאנא 15. טעל. 149-07
ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוועכע-בע האנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע - פרייזען

Dr. med
Sadokierski
כירורג פון צייהן און יאסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20

מאריס שווארץ
שפילט נאך 8 פארשטעלונגען
ביז זונטאג, דעם 15-טען ד.ח.

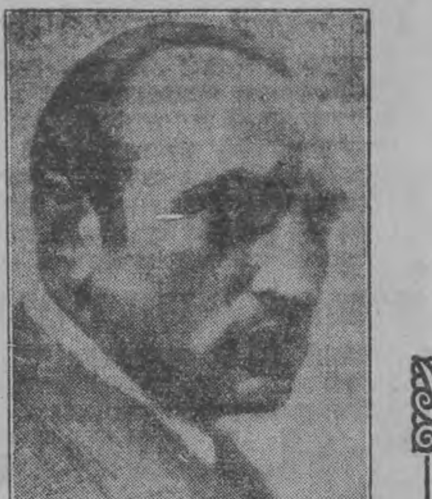

מאריס שווארץ'ס קינסטלער-אנסאמבל:
ד. בלומענפעלד, ה. גאטליב, א. גאלדענ-בערג, וו. גאדיק, ה. הארט, י. טורקאוו, י. אינוועגטאוש, ג. ליפמאן, מ. ליפמאן, א. מארעוועסקי, ק. סעגאלאוויטש, א. סאמ-בערג, הערמאן פישער, א. קורץ, ר. קליינ-לערער, ש: ראזען, ד. שאיעוויטש. ד. שאפירא, א. שטיין א. אנד.
אריגינעלע דעקאראציעס, קאסטיומען און ספעציעלע ליכט-אפאראטען פון אמעריקע.
80 פערזאן אויף דער ביהנע!

טעאטער
„ראזמאיטאשטשי"
ציגעל-גאס 27 — טעל. 112-25
דיר. ד. צעלמייסטער

היינט און טעגליך 9 אוונט
מאריס שווארץ
אלס גיעשעווער רבי
אין זיין וועלט-אויפפירונג
יאשע האלב
דראמע אין 2 טיילען, 26 בילדער
פון י. י. זינגער.
דראמאטיזירונג און רעזשי:
מאריס שווארץ
מוזיק: לעאן קוצין. טענץ: ליליאן שאפירא.
דעקאראציעס: אלעק טשערטאוו.
בינע-פערוואלטער: בן ציון קאץ.

בילעטען פון 11 ביז 4 פ"מ, און פון 5 נ"מ ביז אנהייב פארשטעלונג צו בעקומען אין טעאטער-קאסע.

די אוואנטורניקעס אין שטאטישען טעאטער
זענען פערמשפט געווארען אויף 7 טעג ארעסט יעדער

ווי מיר האבען נעכטען איבערגעגעבען האבען א גרופע ענדעקעס איינגעארדנט עהרענכטען אר-וואנטורעס אין שטאטישען טעאטער בעת דער פאר-שטעלונג פון „יעגאר בוליטשאוו". די פאליציי האט אויפן ארט ארעסטירט 5 דעמאנסטראנטען וועלכע זענען נעכטען געשטעלט געווארן פאר'ן סטאראס-טע-געריכט.

דאס געריכט האט פערמשפט: העגריק וועגנער (לימאנאווסקיעגא 159), קאזשימיעזש דאבראוואל-סקי (נאווראט 50), סטעפאן אסטראווסקי (סטעד-לינגא 27) יאן אנטשאק (פאמארסקא 127) און עד-וואַרד אראטש (פושעיאזד 23) אויף 7 טעג ארעסט יעדען, אלע פערמשפטע זענען גלייך אפגעפיהרט גע-ווארען אין ארעסט.

דאנערשטאג א זיצונג פון שטאטישען ביראט

היינטיגען דאנערשטאג קומט פאר א זיצונג פון שטאטישען ביראט. אויף דער טאג-ארדנונג גע-...ען זיך א גאנצע ריהע לויפענדע פראגען.

...הלה הויבט אן די פסח-אקציע

...קומענדיגען זונטאג קומט פאר א זיצונג פון ...ישער קהלה פערוואלטונג. אויף דער טאג-ארדנונג ...פינט זיך די פראגע פון דער הייאהריגער פסח-...תיע.

א חוץ דעם וועט אויף דער זיצונג געוועהלט ווע-...ן א וויצע פרעזעס אויפן ארט פון פערשטארבע-...ם ר' העניך בערגער.

געשלאסען 4 בעקערייען
...וליב'ן אנטי-סאניטארען-צושטאנד

(א) א ספעציעלע סאניטארקאמיסיע פיהרט ...צייט אדורך לוסטראציעס אין בעקערייען, אונטער ...כנדיג זייער צושטאנד.

...לעצטענס האט די קאמיסיע יודער אדורכגע-...רט לוסטראציעס אין א ריהע בעקערייען, 4 בעקע-...ען זענען צוליב זעם אנטי-סאניטארען צושטאנד ...גאנצען געשלאסען געווארען.

...אנשטעקענדע קראנקהייטען אין לאדז

פון 1 ביז'ן 7 מערץ זענען אנגעמעלדען גע-...רען אין דער געזונדהייטס-אפטיילונג ביי דער ...אט-פערוואלטונג פאלגענדע פאלען פון אנ-...טעקענדע קראנקהייטען: בויך-טיפוס — 5 פא-...ן, דיפטעריט — 11 פאלען, שקארלאטין 20 ...לען, מאזלען 34 פאלען, רויז 5 פאלען, קאקלוש ...פאלען, קימפעט-היץ 3 פאלען, היינע-מעדינע ...פאל.

צוגאב פאבאר-קאמיסיע
...ווער דארף זיך צו שטעלען

...ר. 16 ד. ח. 8 פריה וועט אין לאקאל פעטריקא-...ער 165 אנהויבען אמטירען די צוגאב-פאבאר-...מיסיע.

...צושטעלען זיך דארפען די פאבאראוצעס פון ...ארגאנג 1914 און עלטערע, וועלכע האבען זיך ...ר ביז איצט נישט געשטעלט צו די פאבאר-קאמי-...ע. צושטעלען דארפען זיך די פאבאראוועס, וואס ...וינען אויפ'ן שטח פון די 2, 3, 5, 8, 9 און 11-...ט פאליציי - קאמיסאריאטען און האבען דערהאל-...ן נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער שטאטי-...ער סטאראסטווע.

אפטייקען.
היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפ-...טייקען: מ. קאצפערקעוויטש זגערזשער 54), י. זונ-...לעוויטש (פעטריקאווער 25), ס. באיארסקי און ...שאט (פושעיאוד 19), מ. ליפיעץ (פעטריקאווער ...), א. ריכטער און ב. לאבארא (11 ליסטאפאד ...), ריטעל (קאפערניקא 26), קלאפטאווסקי (זשגאוו ...147).

KINO TEATR
MIRAZ
11 LISTOPADA 11
היינט און פאלג. טעג!
I
„גליק אויף דער גאס"
ווי אויך
Indyjscy Piechurzy
אין דער הויפט-ראלע
FLIP i FLAP
נעכסטער פראגראם:
„Nie miała baba kłopotu"
מיט Walter און Sielański
אין די הויפט-ראלען.

גרויסע פערזיכערונגס-אפערע אין לאדז

אריה בירגער האבען געליטען אויף 100 טויזענד זלאטים

פאריגעס יאהר האט אין אונזער שטאט ארויס בערופען א גרויסע סענסאציע דער שווינדעל, וועלכער איז אדורכגעפיהרט געווארען דורך דעם 44-יעהריגען לייב רובין, א פערזיכערונגס-אגענט. דער שווינדעל איז אדורכגעפירט געווארען צווישען אדוואקאטען, דאקטוירים, רעיענטען, דירעקטארען, זעלבסטפערוואלטונגס-בעאמטע און פריוואטע אינסטיטוציעס, ווען די אפערע איז ענטדעקט געווארען איז רובין ענטלאפען קיין דייטשלאנד, ווען ער איז אבער צוריקגעקומען איז ער פערהאלטען געווארען און נעכטען איז פארגעקומען זיין פראצעס אין קרייז-געריכט. ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט ביים פעסטשטעלען די פערסאנאליען איז רובין שוין געווען פערמשפט 11 מאל פאר פערשידענע שווינדלערייען.

אין בעשולדיגונגס-אקט ווערט געזאגט, אז אונטערן פרעטעקס פון געבען הלוואות אין גרויסע סומען, וועלכע דארפען בעצאהלט ווערען אויף ראטעס, האט ער גענומען פון פערשידענע מענשען וועקסלען אויף גרויסע סומעס דערביי האט ער גענעבען אנ'אדערויף אין דער הויך פון 15 ביז 20 פראצענט, אליין האט ער די דאזיגע וועקסלען דיסקאנטירט און די אויסשטעלער נישט צוגעצאהלט, אזויארום האבען זיי געליטען א היזק פון 100 טויזענד זלאטעס.

רובין האט זיך געווענדעט צו אדוואקאטען, דאקטוירים, דירעקטארען א. א. וו. און אלס פערזיכערונגס-אגענט האט ער פארגעלייגט לעבענס פערזיכערונגען, דערביי האט ער ערקלעהרט, אז אויב די פערזיכערונג וועט געמאכט ווערען דורך איהם וועט ער אויסארבייטען א הלוואה אויף א גרויסער סומע, אויף דעם אופן האט רובין קודם כל געהאט פיל קליענטען און פערדינט פראוויזיע אין די פערזיכערונגס - געזעלשאפטען. אויף הלוואות האט ער ביי די קליענטען גענומען וועקסלען און באלד אויסגעצאהלט 15 פראצענט, די וועקסלען האט ער געלאזט אין קורס און געהאט דערפון געלד, ערשט ווען די קליענטען האבען בעקומען צעטלען אויף צאהלען די וועקסלען, איז די גאנצע אפערע ענטדעקט געווארען.

רובין איז זיך נישט מודה אין דער שולד, ער זאגט, אז א טייל קליענטען האבען איהם אפגענארט, אנדערע ווידער האט ער אפגעצאהלט, איינע געליטענע האבען איהם אפ ל: געגעבען בעשטעטיגונגען, אז זיי האבען צו איהם נישט קיין פרעטענציעס.

דאס געריכט איז צוגעטרעטען אויסצוהערען די עדות, דער פראצעס וועט דויערען 3 טעג.

Radjoodbiorniki
ELEKTRIT Cº
zawsze przodują!

לייב יפה קומט היינט קיין לאדז

צו דער פייערליכער פרעמיערע פון ארץ-ישראל פילם „צו א ניי לעבען" אין „קאפיטאל"

היינט, 4,40 נאכמ. קומט קיין לאדז דער דירעקטאר פון קרן-היסוד אין ירושלים דיכטער לייב יפה. אויף דעם פאבריקס-וואקזאל וועלען דעם חשוב'ן גאסט מקבל פנים זיין די מיטגלידער פון קרן היסוד קאמיטעט און פארשטעהער פון די ציוניסטישע גרופירונגען.

ה' יפה קומט צו דער אקאדעמיע, וואס ווערט איינגעארדענט היינט אווענד, 10 א זייגער אין קינא „קאפיטאל" (זאוואדזקא 16) צוליב דער פייערליכער פרעמיערע פונ'ם ערשטען ארץ-ישראל'דיגען קלאנג פילם „צו א ניי לעבען" און אויף וועלכער ער וועט ארויסטרעטען מיט א רעדע א.ד.ט. „צו א ניי לעבען".

די בעטייליגונג פון ה' יפה אין דער אקאדעמיע און די פייערליכע פרעמיערע פונ'ם נייעם א"י-פילם, וועלכער שילדערט דעם אויפבוי-פראצעס פון יודישען לאנד, האט ארויסגערופען א גרויסע פעראינטערעסירונג אין אלע יודישע קרייזען עס איז צו ערווארטען, אז די היינטיגע פייערונג אין „קאפיטאל" וועט פערוואנדעלט ווערען אין א גרויסער דעמאנסטראציע פונ'ם ארץ-ישראל-געדאנק.

דער ערשטער סעאנס 5 נאכמיטאג.

פאר פאראדירען אין ענדעקישע מונדירן

זענען א רייה ענדעקעס פער'משפט געווארען אויף ארעסט און קאנפיסקירען די מונדירען

עהערנעכטען איז אין זאל פון „העלענאוו" פארגעקומען א מיטינג פון דער ענדעקישער פארטיי, א גאנצע חברה ענדעקעס האבען זיך אויסגעפוצט אין זייערע מונדירען און שפאצירענדיג אין גאס. האבען זיי פערטשעפעט און געשלאגען יודען.

צוליב דעם וואס די אדמיניסטראטיווע מאכט האט ארויסגעגעבען א פערבאט צו טראגען די מונדירען פון דער ענדעקישער פארטיי איז די חברה פערהאלטען געווארען.

נעכטען זענען זיי געשטעלט געווארען פארן סטא ראסטע געריכט, ס'איז ארויסגעטראגען געווארען אן אורטייל לויט וועלכען פעליקס אולאנסקי, קאזשימיעזש קאטשמארעק, בראניסלאוו איגנאטשיק, וויצענטי נאזשעמיעץ, יוזעף מאטשאק, הענריק קאמאראווסקי, יאן פרעטשינסקי, סטאניסלאוו ראבאקאווסקי זענען פערמשפט געווארען אויף 20 זל. שטראף אדער 3 טעג ארעסט יעדער און צו קאנפיסקירען די מונדירען.

פרוכט און גמיזע-הענדלער פראטעסטירען געגען דער שחיטה-גזירה

די טרויעריגע לאגע פון די יודישע טארג-שטייערס

אונטערן פארזיץ פון פרעז. א. מ. פלאמענבוים, איז דעם 1 ד.ח. פארגעקומען אין קליינהענדלער-פעראיין (פל. בערנערא) א פערזאמלונג פון די גמיזע-און פרוכטען-הענדלער (מארק-שטייער'ס).

א רעדע יועגען דעם שהיטה-פערבאט האט געהאלטען דער וו. פרעזעס ישר.ז.ל וויצענפעלד. די פערזאמעלטע טראגען ארויס א שארפען פראטעסט געגען דעם פראיעקטירטען שחיטה-פערבאט.

נאך דעם ווי ס'איז ארומגערעדט געווארען די לאגע פון די מערק-שטייער, ווערט אויסגעדריקט א דאנק דעם קהלה-פרעזעס מינצבערג פאר די שמיצע וואס די קהלה האט געגעבען די פעראריימטסטע מיטגלידער פון פעראיין.

ס'איז אויך בעשלאסען געווארען צו שיקען א דעלעגאציע אין דער קהלה וועגען ווייטערדיגע אונטערשטיצונגען.

פעראדנונג וועגען שטעמפלען וואגען, מאסען און געוויכטער

אין דער שטאט זענען די זאך פונאנדערגעקלעבט געווארען ספעציעלע בעקאנטמאכונגען וועגען סטעמפלען וואגען, מאסען און געוויכטער, וועלכע מוזען יעדע צוויי יאהר געשטעמפעלט ווערען. דער צענטראלער קליינהענדלער פעראיין פאמארסקא 15 קלערט אויף, דאס די וואגען וועלכע זענען געסטעמפעלט געווארען אין יאהר 1934 אהן אונטערשיד אין וועלכען מאנאט (מעג זיין אפילו אין דעצעמבער) מוזען יעצט ווידער געסטעמפעלט ווערען

Dr. med. H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43). טעלעפאן 141-32
עמפאנגס-שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אווענד

דערשאסען אנ'ארבייטסלאזער

(א) אויף מאזאוויעצקא 79 (ווידזעוו) האט זיך נעכטען אינדערפריה דערשאסען דער ארבייטסלאזער באלעסלאוו וואיטשאק די פאגאטאוויע האט איהם אין א גסיסה-צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

זעלבסטמארד פון א 72-יעהריגען

(א) אויף גלובנא 8 איז נעכטען בעגאנגען זעלבסטמארד דורך סמען זיך דער 72-יעהריגער יוזעף קוראי, וועלכער איז געוועזען ארבייטסלאז און היימלאז, דער דאקטאר פון פאגאטאוויע האט פעסט געשטעלט דעם טויט.

צושלאגען א יודישע פרוי

(א) אין קארידאר אויף לעגיאנוב 24 איז בעפאלען געווארען די 36-יעהריגע פרוי פעסע אלשול און איז שווער פערוואונדעט געווארען.

די פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ה"ל.

צו האסטן שוין רעזערווירט א פאס קיין טשעכאסלאוואקיי אויף קוראציע
אויספלוג קיין ווינען
אבפאהר דעם 10-טען מערץ
איינשרייבונגען:
Wagons Lits Cook
Piotrkowska 68.

קליינער פעליעטאן

מען גרייט צו לעטניקעס

די לעצטע צייט זענען אנפאלען אויף ... אין אנדזשעיעוו געווארען אריאפטע דערפ... די ארטיגע יודען ווערען טעראריזירט און ... לען. ווי עס שטעלט זיך ארויס, זענען די ... פאלער זיהן פון אנדזשעיעווער ווירטסלי...
(פון דער כראני...)

— א פיין, און גרויסארטיג געשמאק ... האט דער רבונו של עולם בעשאפען! — ... שמיל-שמעלקי — אמת, ער האט עס געטון א ... בחפזון, צו איילענדיג אפיסעל, און שוין ... בעטען טאג איז ער מיד געווארען און ... א טענעראל-שטרייק, באשר בכן עס איז איהם ... איבריג געלהנגען די „וויבערישע אפעראציע" ... ער האט אדורכגעפיהרט איבער אונזער ... פרא-חוש-יאדעס אדאם (זאל איהם די ערד ... זיין!) אבער דאך איז דאס וועלטעל א ... השם יתברך, ארויסגעקומען א גאר נישקשה'... טעל, מיט זייער טשיקאווע ימים און בע... מאלען, און צמחים, און גרינצייג, און ... הפקר-פעטרישקע, און לעמפערטען, און ... חושאבעס, און מענטשלעך, און אנדערע ... ברודיגע ברואים,— אלץ גאט'ס בעשעפע... לעבען און לאבען זאלען זיי אין עושר און ... און קיין גומער יוד זאל זיי נישט קענען!...

און געמאכט האט ער עס אזוי, אז עס ... דריען א קארבע: פריהלינג, זומער, יעשיען ... טער, און נאכאמאל — פריהלינג, זומער א... אזוי אז עס מאכט זיך יעדעס יאהר אפיסעל ... זון אויף דער חושך'ער, סאלעמונער וועלט ... ווייבער — בפרט, יודישע — (אז געזונט און ... זאלען זיי אונז זיין!) הויבען שוין ערב פסח און ... אומרוהיג, און בעקומען פערשידענע מיהו... לונג-און-לעבער, און צוקער, און נירען און ... און שאר ירקות, און אזוי ווי א קוה, א בהמה, ... טשע, צו להבדיל א קאץ, בעט זיך רחמים ... זי ארויסטרייבען אויפן גראז, אזוי הויבען ... תיכף נאך פורים, די יודישע ווייבער צו ... בעקען, אז מ'זאל זיי ארויסשיקען אויף זומ... נונג — אויב נישט וויט, קיין קריניץ, זאקאפ... קיין אויסענלאנד, טא כאטשיס קיין אטרושעווי... שניצאווע, אלטע גאטקע צי נייע גאטקע א.א.וו.

אבישט — זאגען זיי — ווערט דערפון ... ארויסקומען, און קיין מילך וועט נישט זיין!

די יודען אבער זענען היינט געווארען ... האראטע יודען (פרעגט'ס ביי היטלערן!) ... זיך היינט נישט פיהרען אזוי ליכט ביי די ... זיי ענטפערען זייערע יודענעס: — ניש' ... שטא קיין פינוסא! ס'פעהלט אוים צום ... ווי-אזוי קאן דא געשמועסט זיין פון לעטניק...

אזוי איז עס, פאנאוויע! פערפאלען!

זענען אבער די אנדזשעיעווער גאספאדאש... גער, און זיי זאגען אזוי:

— עטץ ווילט נישט פאהרען מיט גוטען ... עטץ פאהרען מיט'ן פייזען! נישקשות. מ'עט ... פינען אויף איך אנ'עצה!

און זיי האבען נעפונען טאקי: זיי ... דארט דעם ביסעל יודעלעך, אחינו בני ישראל, ... לעבען! האקען זיי די קעפ! שלאגען אפ די ... דריען ארוים פיס און הענט פון די ... וכדומה...

ווארום זיי וויסען דאך, אז זיי וועלען ... וועלען דאך די יודעלעך בלית ברירה נאך פסח ... מוזען פאהרען אהין צו זיי אביסעל „... דאס געזונט און אנטעטיליעהנען זיך דעם ...

אוהאי אזוי!

ווארטזשע נישט, יודעלעך — א ... איך, — ווארט נישט, און לויפט שנעלער, ... דיגנגט די פויעדישע בורעס, וועט עטץ ... ריכטיגען, פערדינטען עונג זומער!

שמיל-שמע...

REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 193...
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בערא...
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא...
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אווע...
זונטאג און חגאות פון 9—1

אויפן דערנער-וועג

שפאנענדער סענסאציאנעל-ערשטישער ראמאן

51)

און יודער האט רעדל בעקומען אנ'אויסצייכנונג פון קייזער אליין, און יודער האט איהם דער קריגס-מיניסטער צוגעשיקט א בריף, פול מיט אנערקענונג און לויב פאר זיין „געטרייען דינסט פאר דעם פאטערלאנד"... יודער האבען אלע בעוואונדערט רעדל'ס „גענ'אלע פעהיגקייטען", וואס קאן אויסזוכען שפיאנען אפילו פון אונטער דער ערד.

דער ארעסטירטער אפיציר שטייגלער האט געלייקענט שטיין און ביין. אויפ'ן ערשטען פערהער ביים מיליטערישען אויספארשונגס-ריכטער האט ער ערקלערט, אז ער הויבט נישט אן צו קענען קיין שום דזשאדוש פאסיני, אז ער האט דעם דאזיגען איטאליענער קיין מאל פאר זיינע אויגען נישט אנגעזעהן. ער הויבט סתם נישט אן צו וויסען פון קיין שום זאך.

— אדרבא, — האט שטייגלער געטענה'ט — ברענגט מיר אהער דעם דאזיגען אויסוואורף און זאל ער עס מיר זאגען אין די אויגען, צי ער קען מיך, צי איך האב מיט איהם ווען ס'איז אמאל גערעדט, צי מיר קענען זיך איבערהויפט.

דער מיליטערישער אויספארשונגס - ריכטער האט בעשלאסען צונויפצופירען אויג אויף אויג ביידע בעשולדיגטע, דערווייסענדיג זיך וועגען דעם האט רעדל געמאלדען. אז ער וואלט אויך געוואלט בייוואוינען דאס בעגעגעניש צווישען שטייגלער'ן און פאסיני'ן...

— אך, מיט'ן שענסטען פערגעניגען, ביטע זעהר! — האט דער אויספארשונגס-ריכטער געענטפערט רעדל'ען, סטארענדיג זיך צו חנפ'ענען זיך צו דעם מענשען, וואס האט אזוי שטארק נושא חן געווען מיט זיינע ענטדעקונגען אין די סאמע הויכע ספערען. דער אויספארשונגס-ריכטער איז בכלל געווען צופרידען וואס רעדל וועט זיין אנוועזענד ביי דער באגעגעניש. די דאזיגע וויכטיגע באגעגעניש צווישען די ביידע בעשולדיגטע וועט אזוי ארום האבען מעהר בעדייטונג.

אין בעשטימטען טאג האט שוין רעדל געווארט אין דער קאנצעלאריע פון אויספארשונגס-ריכטער.

דער מיליטערישער אויספארשונגס - ריכטער. קונץ. פערברענגט דערווייל אין א געמיטליכען שמועס מיט'ן שעף פון די עסטרייכישע מיליטערישע שפיאנען. ביי דער געלעגענהייט דערצעהלט איהם קונץ וועגען דעם ווי אזוי שטייגלער האט זיך געהאלטען ביי דער ערשטער אויספארשונג.

— איך לייקן איהם פאר פאסיני'ס פראטאקאל — דערצעהלט קונץ — און קוק זיך גלייכצייטיג איין אין שטייגלערס געזיכט. ער שפרינגט אויף אויף גיט א געשריי: „הער מאיאר, דאס איז א נידערטרעכטיגער ליגען!" איך בערוהיג איהם און זאג, אז מיר האבען געגען איהם גענוגע בעווייזען... שמייכעלט ער און ערקלערט מיר, אז אויב עס וועלען זיין געגען איהם די מינדסטע בעווייזען אז ער האט זיך פערנומען מיט שפיאנאזש, דאן איז ער גרייט זיך אליין ארייננצושיסען א קויל אין קאפ. איהר הערט? איך וועל אייך זאגען דעם אמת, הער פולקאווניק. מיין ביז-איצטיגער איינדרוק איז, אז דער דאזיגער פאסיני שלעפט אריין אין זיין פערברעכען אנ'אונשולדיגען מענש, שטייגלער האט גערעדט מיט אזא זיכערקייט וועגען זיין אומשולד, אז עס איז שווער צו גלויבען. אז ער זאל זיין פערמישט אין דער דאזיגער געשיכטע. איבעריגענס האבען מיר דאך חוץ פאסיני'ס ערקלערונגען קיין שום אנדערע בעווייזען נישט געגען שטייגלער'ן ... דארף מען זעהען, וואס די באגעגעניש וועט ... ווייזען, ווי אזוי שטייגלער וועט זיך האלטען.

ווען קונץ וואלט זיך אויפמערקזאמער ... קוקט צו רעדל'ס געזיכט, וואלט ער בעמערקט ... געוויסע אומרוהיגקייט, רעדל האט זיך ... מיט'ן טיכעל איבער'ן געזיכט און געזאגט

— אך, ווי הייס ס'איז דא ביי אייך!!

— הייס? אזוי? — האט זיך דער אויספארשונגס-ריכטער געוואונדערט, ווייל איהם איז ... נישט הייס געווען, — דאס וועל איך עפענען ... דאס פענסטער.

— מען דארף נישט, מען דארף נישט ... האט רעדל בעמערקט.

דערווייל האבען די זשאנדארמען אריינגע... פאסיני'ן. ווען ער האט דערזעהען רעדל'ען, ... ער אויפגעציטערט און ער האט זיך דערמאנט ... וואונדען אויף זיין לייב. איבעריגענס האט ... נישט געדארפט דערמאנען, ער האט זיי איצט ... געפיהלט און ווען ער האט געפרובירט זיך ... גען פאר'ן אויספארשונגס-ריכטער, אז מ... איהם געשלאגען, האט יענער מיין געענט...: „מען קען שוין איידער שפיצלעך: שטעכט ... די דאזיגע לייט, אז מ'האט זיי מיט גוואלד ... גען זיך מודה צו זיין... מיך אבער האט ... נישט אפנארען".

(פארטזעצונג קומט)

Kino CAPITOL
ZAWADZKA 16

קינא קאפיטאל
זאוואדזקא 16.

היינט, דינסטאג
גרויסע פרעמיערע!

פון נייעם וואונדערבארען ארץ-ישראל-פילם

צו א ניי לעבען

דער דערמאנטער פילם, וועלכער האט דורכגעמאכט א טריאומף-וועג איבער אמעריקא און אנדערע לענדער אין אייראפא איז באשאנקען געווארען אויף דער אינטערנאציאנאלער פילם-אויסשטעלונג אין ווענעדיג מיט א גאלדענער אויסצייכענונג, איז רעאליזירט געווארען אין אויפטראג פון „קרן-היסוד" דורך דער פילם-געזעלשאפט „אורים" אין ארץ-ישראל צוזאמען מיט׳ן „פאקס-פילם" (אמעריקא). רעזשיסער: יהודה לעמאן. מוזיק: באריס מראס. קאמפאזיטאר: דניאל סאמבורסקי. גערעדט אויף פויליש: באל עסלאוו ראסאלאק.

אין דער גאנצער וועלט איז דער פילם „צו א ניי לעבען" אויפגענומען געווארען מיט באגייסטערונג. די גאנצע וועלט-פרעסע האט וועגען דעם פילם געשריבען באגייסטערטע ארטיקלען. דער פילם „צו א ניי לעבען" איז געזעהען געווארען פון הונדערטער טויזענדער מענשען. אין ווארשא איז דער פילם דעמאנסטרירט געווארען פאר׳ן מלוכה-פרעזידענט, מיניסטארען און הויכגעשטעלטע פערזענליכקייטען, וועלכע האבען אויסגעדריקט באוואונדערונג פאר דעם פילם און פאר די דערגרייכונגען פון ארץ-ישראל-אויפבוי.

אנהויב פון די סעאנסען 5 נאכמיטאג.

אנהויב פון די סעאנסען 5 נאכמיטאג.

פאר׳ן לעצטען סעאנס 10 אוונד

אויף וועלכער עס וועט ארויסטרעטען דער דירעקטאר פון „קרן-היסוד"

א פייערליכע אקאדעמיע
דיכטער לייב יפה
מיט א רעדע
„צום נייעם לעבען"
א. ד. ט.:

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון „קאפיטאל".

וועגען צוריקגעבען א גאנצע רייהע פאכען אלס האנדווערקער

דאס האנדעלס-מיניסטעריום האט זיך געווענדעט צו די ווירטשאפטליכע זעלבסטפערוואלטונגען וועגען ארויסזאגען זיך אין דער פראגע פון צוזעגעלער צוריקגעבען צו דער מלאכה די פריירע אינדוסטריען: ביי-וועשעריי, שטיקעריי, טאמבורירען, כילעריי, גיסעריי, פרעצין-שלאסעריי, און אויטא-שלאסעריי, די ווירטשאפטליכע זעלבסטפערוואלטונגען בעראטען זיך איצט וועגען דעם ענין.

ביי די שערער

מארגען מיטוואך 5 נאכמ. קומט פאר אין שערער-פעראיין – לאקאל זאוואדזקא 4, א גרויסע פערזאמלונג פון יודיש-דייטשע און פוילישע שערער. אויפ׳ן טאג-ארדנונג 1) בעריכט פון דער סטרייק-סיטואציע, 2) ענדערונגען אין לוין-טאריף פאר שערער.

די פערזאמלונג האט ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס צווישען אלע שערער אין לאדז, וויל די שערער רוקען ארויס ביי דער איצטיגער אקציע א רייהע זייערע בעזונדערע בעווארענישען צום איצטיגען לוין-טאריף.

פון „אוזדראוויסקא"

דאס איינשרייבען רעקאנוואלעסצענטען אויפ׳ן ערשטען סעזאן פאר פרויען וועט פארקומען דינסטאג דעם 17 מערץ 3 א זייגער נאכמיטאג. קאנדידאטקעס דארפען זיך מעלדען אין קאנצעלאריע צעגעלניאנא 21, מיט פערזענליכע דאקומענטען, פערזעהען מיט א פאטאגראפיע.

די נאהענטסטע אויספלוגען פון „ארביס"
לאנדאן, פאריז, בריסעל
דעם 24/III 370 ז.
קיין פאלעסטינע
אויף פסח און אויף די לעוואנטי-נישע ירידים.
הנחות פאר די ה"ה דאקטוירים און סוחרים.
ד. 4/III, 11/III און 25/III.
איינשרייבונגען:
„ORBIS" פיעטריק. 18 און 65.
טעל. 249-40 און 101-01.

פון צענטראלען יוד. האנדווערקער-פערבאנד פילסודסקעגא 69

פלענאר-זיצונג פון ראט

דאנערשטאג איז אין לאקאל פון צענטראלען יודישען האנדווערקער-פערבאנד, פארגעקומען די פלענאר – פערזאמלונג פון׳ם האנדווערקער-ראט. אויף דער פערזאמלונג זענען אנוועזענד געוועזען די פרעזידיומס פון אלע צעכען, פעראיינען, קארפאראציעס און סעקציעס, וואס זענען אנגעשלאסען אין דער צענטראלע ווי אויך פארשטעהער פון פעראייניגטען קאמיטעט פון דעם יודישען פליישער-צעך און פליישער-פעראיינען צוזאמען פון שחיטה-פערבאט.

די פערזאמלונג עפענט דער פארזיצער פון ראט ה׳ בוים און ס׳ווערט בעעהרט מיט אויפשטעהן פון די ערטער דער אנדענק פון די פארשטארבענע חברים האנדווערקער בעריש פאצאנאוויקי ז"ל אין ארץ-ישראל און פראנטשטעטער ז"ל.

אלס ערשטער פונקט ווערט בעטראכט די פראגע פון פעראייניגען די יודישע האנדווערקער אין לאדז. דער סעקרעטאר ליענט פאר צוויי פראטאקאלען פון דער ערשטער קאנפערענץ פון די אונטערהאנדלונגען, אונטערגעשריבען דורך דעם פון דער צענטראלע פילס. 69 און א צווייטער פון די פארשטעהער פון דער האנדווערקער-עקספאזיטור.

אזוי ווי די פראטאקאלען זענען זיך אין געוויסע פונקטען סותר מיט אינהאלט, ווערט בעשלאסען נישט צו דיסקוטירען איבער דעם אינהאלט פון די פראטאקאלען נאר די פארשטעהער, וואס זענען געוועזען אנוועזענד ביי די אונטערהאנדלונגען זאלען אפגעבען א בעריכט.

פון דעם אפגעגעבענעם בעריכט ווי אויך פון ביידע פראטאקאלען זעהט זיך ארויס, אז די פארשטעהער פון דער עקספאזיטור שטעלען צו פעראייניגונג, אז די צענטראלע פ. 69 זאל זיך אנשליסען אין דער האנדווערקער-צענטראלע אין ווארשא לעשנא 52 (פריהער בעלאנסקא 7).

די פערזאמעלטע זאגען זיך ארויס געגען דעם בעדינג צוליב פאלגענדע טעמים: ערשטענס עקזיסטירען אין ווארשא צוויי צענטראלעס און צווייטענס הייסט דאס נישט קיין פעראייניגונג, נאר אז די צענטראלע פילסודסקיעגא 69 זאל איבערגעהן אין דער עקספאזיטור, וואס איז אן אפטיילונג פון צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד אין ווארשא.

ד"ר קרויש ערקלערט, אז פעראייניגען הייסט שאפען א נייע פעראייניגטע קערפערשאפט און נישט ארייגעהן אין איינער פון די אינסטיטוציעס, וואס עקזיסטירען, ד.ה. נישט די צענטראלע פילס. 69 דארף אריינטרעטען אין דער עקספאזיטור און אויך נישט פערקעהרט, דעריבער לעגט ער פאר, אז עס זאל געשאפען ווערען א געמיינזאמער ראט פאר ביידע עקזיסטירענדע אין לאדז האנדווערקער-אינסטיטוציעס אויפ׳ן משך פון איין יאהר און שפעטער זאל געוועהלט ווערען א געמיינזאמע פערוואלטונג, אדער די צענטראלע זאל זיך דירעקט ווענדען אין דער ווארשעווער צענטראלע.

עס ווערט בעשלאסען, אז אזוי ווי ביי די אונטערהאנדלונגען איז גערעדט געווארען, אז צו דער פעראייניגונג מוזען צוטרעטען אלע בעלי-מלאכות אזוי האנדווערקער ווי קליין-אינדוסטריעלער, ווערט בעשלאסען צו רופען אויף די נאהענטסטע טעג א המשך פון דער פלענאר-פערזאמלונג, כדי דעם ענין ארומצורעדען אויך מיט פארשטעהער פון די קליין-אינדוסטריעלער.

דער סעקרעטאר פון פליישער - צעך אלס פארשטעהער פון פעראייניגטען קאמיטעט, רעפערירט די פראגע פון פראיעקט צו פערוועהרען די ריטועלע שחיטה. דער רעפערענט ווייזט אן, אז אלע מאמענטען, וואס זענען ארויסגערוקט געווארען דורך דעם פראיעקט-געבער, שטימען נישט מיט דער ווירקליכקייט. דער פראיעקט איז א שטארקער קלאפ פאר א גרויסען טייל יודישע האנדווערקער און דעריבער מוזען די יודישע האנדווערקער-ארגאניזאציעס (שטעלען דעם ענערגישסטען ווידערשטאנד געגען דערמאנטען פראיעקט.

ד"ר קרויש ווייזט אן מיט פערשידענע פאקטען און בעווייזען, אז אלע מאטיווען פון פראיעקט-געבער זענען פאלשע, און אז דוקא נאר די ריטועלע שחיטה איז די הומאניטארסטע ווי אויך פון היגיענישען שטאנדפונקט.

די פערזאמלונג נעמט אן פאלגענדע רעזאלוציע: דאס גאנצע יודישע האנדווערקערטום מוז זיך אנשליסען אין געמיינזאמען קאמף פאר רעכט אויף ארבייט פון א גרויסען טייל יודישע בעלי-מלאכות און ארבייטער, וועלכע קענען צוליב׳ן שחיטה-פערבאט פערלירען יעדע מעגליכקייט צו פערדינען אויף א שטיקעל ברויט.

אויסדריקען א פראטעסט געגען די, וואס ווי-לען אריינדרינגען אין דער אויטאנאמיע פון דער יודישער רעליגיע געגען די, וואס ווילען אנערקענען דאס יודישע פאלק אלס נישט הומאניטאר אין דער צייט, ווען דאס הומאניטארע איז דער שטאלץ פון יודישען פאלק.

אויסדריקען א פראטעסט געגען דעם פארזיצער פון די האנדווערקער-קאמערן אין פוילען פאר זיין פארשלאג אויף א צוזאמענפאהר פון קריסטליכע האנדווערקער צו שטימען פאר׳ן פראיעקט פון שחיטה-פערבאט אין דער צייט, ווען ער, אלס פארשטעהער פון אלע האנדווערקער אין פוילען ווייסט, אז דער פערבאט פון דער יודישער שחיטה וועט ברענגען צו א פולשטענדיגען אונטערגאנג פון א זעהר גרויסען טייל יודישע בעלי-מלאכות.

בריף פון ארץ-ישראל

(ענדע פון דער 4-טער זייט)

געלעגענהייט זעהר שארף בעשפראכען און קריטיקירט.

* * *

אויפ׳ן שיף „ירושלים" האט פאסירט א טרויעריגער פאל, דער וויצע-פרעזידענט פון דער טשערנאוויצער קהלה, א 43 יעהריגער מאן איז געפאהרען אויף אן אויספלוג קיין ארץ-ישראל. דאנערשטאג האט ער אויף דעם שיף פעראנשטאלט א שמחה, אין וועלכער ס׳האבען אנטיילגענומען אלע פאסאזשירען ער האט זיך מיט זיין משמחה געווען, און זיך געפרייט אויף זיין גיכען קומען אין לאנד. שפעט אינדערפריה איז ער געשטארבען, און דאנערשטאג, ווען דאס שיף איז אנגעקומען קיין יפו, האט מען בעשטעלט דעם אויטאמאביל פון דער תל-אביב׳ער „חברה קדישה", וועלכער האט דעם ארון איבערגעפיהרט אויפ׳ן נייעם בית הקברות אין נחלת יצחק. דער פאל האט אין תל-אביב געמאכט א גרויסען רושם.

פאר די טויערען פון דעם הייס-ערווארטעטען לאנד אויסגעהויכט די נשמה.

נישט באשערט געווען צו זעהען דאס הייליגע לאנד.

תל-אביב, 28. פעברואר 1936

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג
(קאמוניקאטען)

מאריס שווארץ שפילט נאך אכט פארשטעלונגען „יאשע קאלב"

אין די פארשטעלונגען „יאשע קאלב", וואס מאריס שווארץ האט ביי אונז געגעבען ביז היינט, האבען געהאט א מעגליכקייט צו בעוואונדערן די קאלאסאלע פארשטעלונגען קוים 15 טויזענד מענשען צווישען זיי זענען דא אזעלכע, וואס זענען געווען צו 2—3 מאל.

כדי צו בעפרידיגען דעם פערלאנג פון די טויזענדער נאך אויסען געבליבענע, האט די דירעקציע פון „ראזמאיטאשטשי" טעאטער אויסגעפועל׳ט ביי מאריס שווארץ איבערצורוקען די טערמינען פון זיינע גאסטראלען אין אנדערע שטעט אויף שפעטער און בלייבען ביי אונז אין לאדז ביז זונטאג אוונד דעם 14-טען ה. ח. איינשליסליך.

אין אלע פארשטעלונגען שפילט מאריס שווארץ אליין דעם ניעשאווער רבי.

אזוי ארום האט לאדז ווידער בעקומען די מעגליכקייט צו זעהען „יאשע קאלב", א פארשטעלונג, וואס איז אין לאדז נאך נישט געווען. א פארשטעלונג מיט אזא עשירות פון אינדיווידועלען און מאסען שפיל, מוזיקאלישען קאלאריט, טאנץ, ריטם, ליכט ווירקונג, דעקאראציע און קאסטיום האט נאך לאדז נישט געזעהן.

פון פוילישען טעאטער

אין שטאטישען פוילישען טעאטער ווערט היינט 7.30 אוונד געשפילט די קאמעדיע „טראפיקא פאני גע-גבראלאוועי".

דאן-דאמינגא

ל. מלאד

ראמאן

36

גאכדרוק אין א טאג - צייטונג, אפילו
טיילווייז — פערבאטען.

ער איז קראנק געווען, ערגסט קראנק געווען אריין דאס לאגד אין די ארעמס פון געפראכטע אויף יענער „נאציאנאלער" קרענק, וואס ווארפט יונגע, אויסגלאשענער ענערגיע און צעקריפלונג.

* * *

איינגענטליך איז דער יונגער קוימאן שוין פון לאנג קראנק געווען אויף דער חולאת. נאר פון די צייטען, ווען ער האט זיך געפלאנטערט צווישען די געסלעך פון מאלאטישען אפפאל און האלבע וועלטר דאמען פון די קאסינאס. ער האט אליין נישט גע־וואוסט און נישט געדענקט פונוואנען און דורך ווען. צום ערשט האט ער געפיהלט, ווי זיין גוף ווערט איהם עפעס אויסערגעוועהנליך שווער און די טריט נאכשלעפענדיג ריצונג איז איהם געווארען ווייס און דאס שפייעכץ ווי געדיכטע לייכע, אז ער האט געשפיגען, האט עס בשום אופן נישט גע־וואלט אראפגליטשען זיך פון די ליפען.

האט ער זיך אנגעהויבען צו מיאוס'ען פון זיך אליין, בפרט אז ער האט געזעהען אין שפיגעל ווי זיין פנים ווערט אזוי געל, ווי אנגעשמירט מיט לי־מענע־זאפט. ענדליך האט ער זיך פערטרויט פאר א קאלעגע און באלד האט מען עס געוואוסט אין קליינעם קרייז צווישען זיינע בעקאנטע.

די קאלעגען האבען די זאך אויפגענומען מיט א געוועהנליכען שמייכל, זיך מיט איהם גוטברודע־ריש צעקלאפט אין די פלייצעס און איינער האט אפילו אין דער קאפע הויך אויסגעפייערט:

— איצט זשאזע. ביסטו איינגאנצען אנ'אומזער־ריפער! שטהמען זאל זיך שטהמען דער יונגערמאן, וואס איז נישט כאטש דריי מאל קראנק געווען אויף דער מחלה פון דער יוגענד — התרא, מיר זענען שטאלץ מיר דיר!

אחוץ פדי איהם צו פערטרינגערען האט איהם יע־דער איינער דערציילט א געשיכטע פון אייגענער „חערפאהרונג". איינער האט זיך אפילו בעריהמט, אז צומאהגענס נאך דעם, ווי ער האט זיך דערוואוסט אז ער איז קראנק געווארען, איז ער אוועק צו „יע־נער פרוי" און איהר אזא כראפע געטון אין פנים ארויין, אז שפעטער האט אויף דעם ארט געוומען פוילען די הויט איהרע!

דשאזע האט אויפגעשווידערט פון די אומצעהליגע „געשיכטעס", וואס די הברה האבען איהם אנגער־צייגט, און פאר זיינע אויגען איז שוין געשטאנען א שפיגעל, ווי ער גייט ארום פערבונדען די נאז, ווי עס פאלען אוים שטיקער פלייש פון זיין גוף, ווי די האנט ווערט קלעפעדיג און די פיס — שלאר־בעהדיג.

פונדעסטוועגען האבען איהם די קאלעגען גע־פיהרט אין די שטאטישע שפיטעלער, וואו ער האט באמת געזעהען, אז ער איז נישט אליין, אז הונדערד־טער, הונדערטער יונגעליים, דארע מיט איינגעצער־טע פלאמען און די שווארצע אויגען זיצען אויף ווייסע קאכלענע בענק, ליידנען צייטונגען רוהיג, גלאסען און ווארטען אויף זייער רייה אויפגענו־מען צו ווערען פון די דאקטוירים.

שפעטער, אז ער אליין האט זיך געפונען אין דעם צימער, האט ער אוודאי געזעהען, אז ער איז נישט אליין מיט דער „מפתה", אז דאס איז א געוועהנ־ליכע דערשיינונג אין דעם לאנד, אז אויף די טישען ליגען אויסגעצויגען צו צוויי און צו דריי מיטאמאל, אז די זעלביגע רפואה, וואס מען גיט איינעם, איז אויך גילטיג פארן אנדערען, פארן דריטען און בכלל האט ער געזעהען, ווי מען מאכט קיין שום טראגעדיע נישט דערפון — ווי אין דער צייט פון א מגיפה...

פיהלענדיג זיך אביסעל בעסער (די צייט האט אביסעל אפגעווישט דעם רושם, וואס דער [...] האט אויף איהם לכתחילה געמאכט), האט [...] שוין אנגעהויבען פרייער צו טראכטען פון דער [...] און איהרע שיינקייטען. די ערשטע עטליכע [...] האט ער זיך אפגעהיטען פון „א לעב מון", ער [...] געווארען א בעל־תשובה, ער וועט מעהר נישט [...] אויף הייסע קויהלען, ווי באלד ער האט זיך [...] אפגעבריהט...

אבער ער איז צוגעוואוינט געווארען און [...] (איהם האט זיך אויסגעדראכט, אז די קראנקהאפטע[...] קייט האט אין איהם פערגעסען), און אויך [...] בען קומען זעלטענער, וויניגער, ביז ער איז [...] גאנצען נישט געקומען זיך קורירען אין שפיטאל.

נאכן פאמערס טויט, ווען ער האט זיך מיט [...] פעט א ווארף געטון אריין אינם לעבען, און די קראנקהייט געקומען צוריק צו שווימען, זיך ארוי־געגאסען אין זיינע בלוטען, ווי פער'סמ'ט [...] האט אונטערגעבראכען זיינע קניהען, ווי א [...] די זיכערקייט פון זיינע טריט.

און אזוי ווי ער האט געהאט געגט [...] קאנענצושטעלען, האבען איהם די קאלעגען [...] מענדירט צו די גרעסטע ספעציאליסטען, וואס [...] יערע נעמען זענען געווען אפזשהעוודיג אויף די [...] דען פון אלע עפענטליכע פלעצער, און [...] מאן האט געהאט א נייע שוברא — זיך קורירען.

(פארטזעצונג קומט)

לעצטע טעג! ווייסער וואך
פון דער
גאנצע! געהט צו ענדע!
נוצט אוים די געלעגענהייט!

KONSUM „przy WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.
ראקישינער 54. צופאהר מיט די טראמוואיען 10 און [...]

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę całkowitą lub częściową mięsa, smalcu i wyrobów masarskich do instytucyj miejskich w okresie czasu od dnia 1 kwietnia do dnia 1 lipca 1936 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, front, III piętro, pokój Nr. 59, gdzie można zasięgnąć bliższych informacyj.

Oferty należy składać tamże do dnia 18 marca 1936 roku godziny 13-tej, w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów. —

Łódź, dnia 9 marca 1936 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na wywózkę nieczystości z dołów kloacznych i biologicznych na posesjach miejskich i całkowicie dzierżawionych w okresie czasu od dnia 1 kwietnia do dnia 1 października 1936 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, III piętro, pokój Nr. 59, gdzie można zasięgnąć bliższych informacyj.

Oferty należy składać tamże do dnia 18 marca 1936 roku godziny 13 minut 30, w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 9 marca 1936 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

קאמוניקאט.
PIERWSZE PRYWATNE
Pogotowie Lekarskie
וואס עקזיסטירט זייט 1931 יאהר, טיילט מיט אויף די פיל אנפראגען, צי זי האט געענדערט דעם אדרעס, אז
זי האט נישט געענדערט דעם אדרעס
און נישט דעם טעלעפאן
און געפינט זיך ווי פריהער
LEGJNNÓW 6 (ושעלאנא) tel. 12-333.

צאהן-ארצט
KARMAZYN
Południowa 2
tel. 114-36.
נעמט אן פון 9–1 און פון 3–7 [...]

Mag. Praw.
LUDWIK Goldkorn
Tłumacz Przysięgły
dla języków:
niemieckiego,
hebrajskiego
i żydowskiego
Al. I Maja 9, tel. 114-50
przyjmuje od 4–7 popoł.

[...] med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען
שערפיצן 37 (בעגעדיקט) 6
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי אנאנאס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

אכטונג! דער ניי־רעמאנטירטער [...]
ענגלישער זאל (וואולטשאנסקא)
מיט א שענעם מענער־זאל מיט [...]
היגיענישער כשר'ער קוך, מיט [...]
געשירען און טיש־בעשטעק [...]
געגעבען אויף חתונות נאר [...]
אלעע 1־טער מאי 2. קומט און [...]
צייגט אייך!

ווער ס'וויל זיין געזונט [...]
מוז קומען עסען די בעסטע און [...]
האפטסטע מיטאגען צו גאנץ ביליג [...]
אין דעם בעוואוסטען היגיענישען [...]
פון הערמאן לעווינסקי, לאדז, [...]
סקיעגא 39, פראנט, 2. שט. טעל. [...]
בעת'ן מיטאג ראדיא־קאנצערט פון [...]
גאנצער וועלט.

איך נעהם אן צו זיימען [...]
און שטעקלאטשען ווי אויך [...]
אויף אבערלאק, ביי שאפירא, [...]
וו. 31 צו קאנסורענק־פרייז.

ראקאלען
צו פערמיטען א שעהן [...]
עקסטרע איינגאנג מיט אלע [...]
ליכקייטען, אויך באדע־צימער, [...]
לאנג קען זיין מיט מעבעל. [...]
וואלינגנ 15.

סוחרים, ליב האבענדיג [...]
קווהם, נעכטיגען אלע ביי [...]
קילינסקיעגא 41. א נאכט־לאגער [...]
א צימער 1.50 זל.

פרייע פאסטענס
ס'ווערט געברויכט פון זאפארט א
האנד־נייהער צו דאמען־בעשטעלט ביי
לאסאצקי, 6־טער שערפיען 28.

א מיידעל, וועלכע האט געארבייט אין
א פוטער־געשעפט, ווערט געזוכט. לעגיא־
נוב 3, ביי ראזענוואלד, אין פוטער־
געוועלב.

טיכטיגע אגענטען קענען זיך מעלדן
צו פערקויפען א שטובען־ארטיקעל פאר
א גרויסען רעבאט. דלוזשניעווסקי, זא־
וואדזקא 12. וו. 10.

פערשידענעס
אכטונג! ווער ס'וויל האבען עלע־
גאנטע היטען אויך Hückel נייעסטע
פאסאנען, יודישע בעסערע היטלעך טי־
כענע און סאמעטענע, אלע שידער־קינדער־
היטלעך נור אין דער בעוואוסטער פירמע
„שערלאנס", פיעטריקאווער 10. קומט און
איבערצייגט אייך! שבת איז מיין געשעפט
געשלאסען.

Zadubiono 2 weksle à 100 zł. pł. 31/3–36 wyst. M. Edel, Rokocińska 49 i F. Grylak, Rokocińska 43. Weksle unieważniam. Zwrócić takowe do L. Warum, Zawadzka 6.

וויכטיג פאר לאדז און פראווינץ!
קאמיסיאנס-לאגער
פון פערשידען מארען
מעבעל
נייע און גענוצטע, ווי אויך היגיענישע
מאפטשאנעס, קאזעטקעס, מאטראצן
אין דער פיינסטער אויספיהרונג, בעקומט איהר
צו די ביליגסטע פרייזען נור ביי
א. ווייצמאן,
שענקיעוויטשא 6, טעל. 191-00.
בעמ.: איך קויף אויך פערשידען גענוצט
מעבעל, דיוואנעס, נייי־מאשינען,
שרייב־מאשינען, פעלצען א.ז.וו.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען
פערהיטונג בעגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09.
נעהמט 18 פון 4—8 אווענד.

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
וועלכער האט געארבייט אין דער קראנקען־קאסע 12 יאהר ספעציעל אויף ציין־ציהען און האט אנ'אייגענע לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציין, נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכמ. אין דער לעטשניצע „פאמאץ" רוג. זגערזשער און לימאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29 און פון 4—11 אווענד אויף נארו־טאוויטשא 13 צוגענגליכע פרייזען. פאר אר־בייטסלאזע הנחה.

וויכטיג פאר
פאבריקאנטן
און האנדווערקער
שוויסונגען,
מאשינען־טיילען
און רעפעראטורען
פיהרט אוים ביליג
די מעכאנישע
שלאסעריי
י. רעדער
11 ליסטאפאדא 11/13
(רוג זאכאדניא)

הילף און רפואה פאר ברוך=קראנקע
(דאמסורען) אויף בוידינקעל, נופעל ביי מענער, פרויען און קינדער, אויך פאר פערקרימונגען פון רוקענביין (הויקערס), פיס, שיפע פלייצעס און שמערצהאפטע פלאט־פיס. דאס ליידען איז נישט צו פערנאכלעסיגען, ווייל די פאלגען זענען פאר'ן לעבען ביטער און גע־פעהרליך. דורך מיין מעטאדע ערפונדענע ספע־ציעלע גומי־הייל־באנדאזשען, וועלכע האלטען צו די גרעסטע פערנאכלעסיגטע געפער־ליכע ברוכען און בעזייטיגען ראדיקאל מיט גאראנטיע אהן בלוטיגע אפע־ראציע. מיין ספעציאליטעט איז אויך: הייל־אפאראטען און גארסעטען געגען אלערליי פערקריפלונגען, פערקרימטע פלייצעס, פוס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאט־פיס. פאר אמפו־טירטע אינוואלידען אמעריקאנישע קונסט־פיס (סאלאן־ארביים).

ביים ארויסלאזען זיך פון מאגען, קישקעס און געבירט־מוטער, עמפעהל איך ספעציעלע הייל־באנדאזשען לוי'ט דעם סיסטעם פון פראפ. ד"ר גלענארד דער אמת'ער בעריהמטער איז גאנץ פוילען פון אוניווער־זיטעטס־פראפעסארען אנערקענט

ספעציאליסט
Ortoped NATAN RAPAPORT
מיט 30־יעהריגער פראקטיק אין ווין, דייטשלאנד און לעמבערג, נעמט אן פון 9 פריה ביז 1 ביטאג און פון 3 ביז 7 אווענד
אין לאדז, פילסודסקיעגא № 23
פערזענליכעס ערשיינען פון קראנקע ביי מיר איז אונבעדינגט נויטיג.

Dr. med.
J. Sołowiejczyk
ספעצ. פאר הויט, ווענערישע און מענער־שוועכע־קראנקהייטען.
Piotrkowska 99, tel. 144-92.
נעהמט אן פון 2–3, פון 5–6 נ"מ
און פון 8–9 אווענד.
זונטאג פון 9 ביז 11 פארמיטאג.

Dr. med. Niewiążski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40.
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

לעטשניצע
פאר ווענערישע־קראנקע
מענער - שוועכע און הויט־קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען זאן סונדער נעמט אן א פרוי־דאק־טאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען קראנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אוו.
אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פרייזען.

[...]a wydawnictwo „Nejer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Nejer Folksblat", Piotrkowska 24.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman